ADRODDIAD BLYNYDDOL
A DATGANIADAU ARIANNOL
am y flwyddyn yn gorffen 31 Rhagfyr 2020

EISTEDDFOD

Sefydliad Corfforedig Elusennol
Rhif elusen: 1155539
www.eisteddfod.cymru

CYNNWYS

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr:

Amcanion a Gweithgareddau'r elusen	2
Cyflawniadau a pherfformiad	4
Adolygiad Ariannol	9
Gwybodaeth Gyfreithiol a Gweinyddol	12
Strwythur, Llywodraethu a Rheoli	13
Cynlluniau'r Dyfodol	16
Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol	17
Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol	19
Mantolen	20
Datganiad o'r Llif Arian	21
Nodiadau i'r datganiadau ariannol	22

ATODIADAU

Nid yw'r wybodaeth a gynhwysir yn yr atodiadau yn rhan o'r datganiadau ariannol archwiliedig:

Atodiad A – Cofnodion Cyfarfod Blynyddol Llys yr Eisteddfod 2020	33
Atodiad B – Swyddogion y Llys a'r Cyngor	37

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR

Adroddiad yr ymddiriedolwyr am y flwyddyn yn gorffen 31 Rhagfyr 2020

Mae'r ymddiriedolwyr yn cyflwyno eu hadroddiad blynyddol a datganiadau ariannol yr elusen am y flwyddyn yn gorffen 31 Rhagfyr 2020. Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â'r polisïau cyfrifyddu a nodir yn nodyn 1 i'r cyfrifon ac yn cydymffurfio â chyfansoddiad yr elusen, Deddf Elusennau 2011, Datganiad o Arferion a Argymhellwyd i Elusennau (SORP) sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS102).

AMCANION A GWEITHGAREDDAU'R ELUSEN

Amcanion yr Eisteddfod, er budd y cyhoedd yng Nghymru a ledled y byd, yw:

- hyrwyddo addysg y cyhoedd yn nhreftadaeth a diwylliant Cymru, y gwyddorau a'r iaith Gymraeg; a hyrwyddo, cadw a diogelu treftadaeth a diwylliant Cymru a'r iaith Gymraeg, drwy unrhyw ddull a modd yr ystyrir yr ymddiriedolwyr yn dda yn cynnwys trwy gynnal gŵyl genedlaethol yn flynyddol, sef Eisteddfod Genedlaethol Cymru.

  Mae'r Ymddiriedolwyr yn gweithredu i gyflawni'r amcanion hyn trwy ddilyn yr ymrwymiadau a ganlyn:

- Y Gymraeg yw iaith gweithgareddau'r Eisteddfod a'r Ŵyl. Tra'n parchu'r egwyddor hon, dylid sicrhau bod gwybodaeth ar gael i'r di-gymraeg, a gweithgareddau i'r rhai hynny sy'n dysgu'r Gymraeg.
- Bwriedir i'r Eisteddfod barhau i fod yn Ŵyl deithiol/symudol. Trwy weithio mewn partneriaeth â'r cymunedau lleol, Cymdeithas awdurdodau lleol Cymru a chyrff eraill, dylid ymdrechu i sicrhau bod yr ymweliadau'n gymorth i hyrwyddo adnewyddiad y cymunedau, a bod y budd economaidd, cymdeithasol a diwylliannol i'r ardaloedd hynny yn sylweddol a pharhaol.
- Bwriedir i'r Eisteddfod Genedlaethol ddathlu egni a chyfoesedd yr iaith Gymraeg, ardderchowgrwydd diwylliant Cymru, a thraddodiadau gwerthfawr a drosglwyddwyd o genhedlaeth i genhedlaeth.
- Bwriedir i'r Eisteddfod barhau i fod yn Ŵyl gystadleuol yn ei hanfod. Dylid adolygu nifer a natur y cystadlaethau'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn addas a pherthnasol i'r cyfnod.
- Bwriedir i'r Eisteddfod hefyd fod yn llwyfan i'r goreuon yn amrywiol agweddau'r diwylliant Cymreig a'r celfyddydau yng Nghymru, boed amatur neu broffesiynol.
- Rhaid sicrhau strwythur rheoli a threfnu effeithiol sy'n cyd-fynd â'r gofynion cyfreithiol ac ymarferol sy'n bodoli er mwyn sicrhau gweithredu amserol a diwastraff gan wneud y defnydd gorau o'r adnoddau. Dylai'r rheolaeth fod yn agored a thryloyw ac yn parchu egwyddorion sylfaenol priodoldeb a llywodraeth gorfforaethol yn gyffredinol.
- Dylid cydweithio gyda chyrff lleol a chenedlaethol (cyrff cyhoeddus, cyrff gwirfoddol a chwmnïau preifat) a chymunedau Cymru er mwyn sicrhau llwyddiant yr Ŵyl.
- Ni ddefnyddir eiddo'r Eisteddfod at ddibenion nad ydynt yn elusennol.

AMCANION A GWEITHGAREDDAU'R ELUSEN

Budd cyhoeddus

Mae'r ymddiriedolwyr yn cadarnhau eu bod nhw wedi cydymffurfio â'r ddyletswydd yn adran 17 o Ddeddf Elusennau 2011 i roi sylw priodol i'r canllawiau budd cyhoeddus a gyhoeddir gan y Comisiwn Elusennol wrth benderfynu ar ein gweithgareddau.

Amcanion craidd yr Eisteddfod Genedlaethol yw hyrwyddo diwylliant Cymru a diogelu iaith, hanes a thraddodiadau Cymru mewn cymdeithas amrywiol fodern. Mae gŵyl flynyddol yn cael ei chynnal i ddathlu popeth Cymreig ac i ddatblygu diwylliant Cymru o fewn y brif ffrwd drwy:

- Annog pobl i ddefnyddio a dysgu'r iaith Gymraeg;
- Hyrwyddo diwylliant, bwyd, tirlun a threftadaeth Cymru sy'n adlewyrchu Cymru;
- Arddangos perfformwyr Cymreig i gynulleidfa ehangach;
- Darparu canolbwynt ar gyfer gweithgareddau cymdeithasol, economaidd a diwylliannol.

Mae'r ŵyl yn hyrwyddo a'n hybu'r defnydd o'r iaith Gymraeg, trwy arddangos talent o Gymru. Mae hyn yn cael ei gyflawni drwy ymglymu artistiaid, cerddorion, perfformwyr, busnesau, addysg a darparwyr cymdeithasol. Mae'r holl bobl leol a'r holl fusnesau lleol yn cael eu hannog i fynd ati i gymryd rhan, gan greu cyfuniad â blas Cymreig arbennig i adlewyrchu diwylliant, traddodiadau a gwerthoedd pobl Cymru.

Mae'r Eisteddfod Genedlaethol yn cyflawni ei hamcanion craidd trwy:

- Arddangos hunaniaeth ddiwylliannol unigryw a threftadaeth Cymru; annog pobl i ddathlu hanes a diwylliant Cymru;
- Feithrin a chynyddu'r defnydd o'r iaith Gymraeg ymysg pob grŵp oedran;
- Ddarparu cyfleoedd cyffrous i ysgolion a chymunedau trwy gydol Cymru i gymryd rhan ynddynt;
- Ddarparu cyfleoedd i'n hartistiaid Cymreig blaenllaw i arddangos eu talentau;
- Ddod yn hygyrch i gynulleidfa fwy eang o wahanol oedrannau, rhyw ac ethnigrwydd, trwy ddod â'r Eisteddfod i mewn i'r oes fodern;
- Hyrwyddo'r iaith Gymraeg ymysg busnesau yn y sector preifat;
- Gynyddu proffil Cymru ar lefel rhyngwladol;
- Gydlyniant cymunedol trwy weithredu a chymryd rhan yn wirfoddol yn lleol;
- Weithio gyda sefydliadau lleol i gryfhau Cymru a'i chymunedau;
- Godi proffil a phoblogrwydd canu corawl yng Nghymru;
- Arloesi gyda thechnoleg newydd e.e. y cyntaf yn y Byd i we-ddarlledu'n fyw yn y Gymraeg yn 2000, a'r rhaglen Gymraeg gyntaf ar gyfer yr iPhone yn 2010;
- Annog datblygiad addysgol;
- Gryfhau llwyfan Cymru;
- Gynyddu cystadleuaeth iach a gwaith tîm;
- Annog pobl i gyfrannu o gefndiroedd di-gymraeg;
- Adeiladu pontydd rhwng pobl o ethnigrwydd a chenhedloedd amrywiol.

CYFLAWNIADAU A PHERFFORMIAD

Eisteddfod AmGen 2020

Fel gwyliau a digwyddiadau eraill ar draws y byd, bu'n rhaid gohirio Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion 2020 yn sgil pandemig Covid-19.

Roedd y trefnwyr yn benderfynol o gynnal gŵyl, er y byddai'n wahanol iawn i'r arfer. Ac ym mis Mai 2020, lansiwyd Eisteddfod AmGen.

Uchafbwynt y cyfan oedd 'wythnos yr Eisteddfod' ddechrau Awst, pan gynhaliwyd dros 450 o sesiynau, gan roi llwyfan i'n holl is-bafiliynau ar wefan yr Eisteddfod, YouTube a phlatfform AM.

Amcanion y prosiect oedd:

- Cefnogi artistiaid a pherfformwyr yn ystod y cyfnod cloi
- Rhoi blas o'r Eisteddfod i bawb
- Sicrhau bod cyfres o weithgareddau diwylliannol Cymraeg sy'n apelio at ein cynulleidfaoedd amrywiol cyfredol yn rhedeg dros yr haf
- Creu gweithgareddau a fyddai'n cefnogi llesiant ac annog cymdeithasu digidol ymysg ein cynulleidfa graidd
- Denu cynulleidfa newydd i'n gwaith drwy blatfformau digidol amrywiol

Y misoedd cyntaf

Bu'r misoedd diwethaf yn gyfnod anodd i bawb, ond yn arbennig felly i artistiaid a pherfformwyr. Collwyd pob cynnig o waith wrth i ganolfannau gau ac i bob gŵyl gael ei gohirio neu'i chanslo.

Un o brif amcanion AmGen oedd cefnogi artistiaid, gan gynnig cyfleoedd creadigol a llwyfan i bob math o berfformwyr.

Roedd y sesiynau yn ystod y cyfnod cloi yn cynnwys:

- Cân o'r Tŷ Gwerin: Caneuon gwreiddiol a threfniannau newydd o ganeuon traddodiadol
- Sesiwn y Gweisg: Sesiynau wythnosol yn trafod cyfrolau newydd
- Cerddi AmGen ein Prifeirdd: Cerddi newydd gan brifeirdd y gorffennol yn ymateb i'w gwaith buddugol
- Creu yn Cofid: Sesiynau'n trafod effaith Cofid ar wahanol feysydd celfyddydol
- Elan yn Holi: Sgyrsiau wythnosol gyda pherfformwyr Cymraeg amlwg

Cerddoriaeth

Mae cerddoriaeth o bob math yn rhan bwysig o'r Eisteddfod yn flynyddol, a chafwyd amrywiaeth o weithgareddau fel rhan o AmGen, gyda rhaglenni Tŷ Gwerin, Encore a Chaffi Maes B.

Yn y cyfnod cychwynnol, roedd cyfle i weld sesiynau Maes B o Bell a Tŷ Gwerin o Bell, wrth i rai o berfformwyr y sîn gyflwyno caneuon o'u cartrefi.

Yn ystod wythnos AmGen, wrth gwrs, cafwyd cyfle i fwynhau gig Tŷ Gwerin o Bell gyda Cowbois Rhos Botwnnog, Vrï a Tant. Perfformiodd Gwilym, Ani Glass a Gwilym hefyd mewn gig Maes B o Bell yn ystod yr wythnos, ac roedd modd gwylio'r ddwy gig ar BBC Cymru Fyw. Roedd rhaglen Caffi Maes B yn cynnwys nifer o sesiynau, ynghyd â lansiad Zine arbennig gan y band Adwaith, fel rhan o brosiect Merched yn Gwneud Miwsig.

Trefnwyd Gwobr Albwm Cymraeg y Flwyddyn mewn partneriaeth gyda BBC Radio Cymru eleni, gyda 11 o artistiaid yn cyrraedd y rhestr fer. Bu Gareth Potter yn sgwrsio gyda nifer ohonyn nhw mewn cyfres a ddarlledwyd yn ystod Mehefin a Gorffennaf.

CYFLAWNIADAU A PHERFFORMIAD

Yr enillydd oedd Ani Glass am ei halbwm, Mirores, a chafodd berfformio gyda Cherddorfa Genedlaethol Gymreig y BBC ynghyd â derbyn tlws arbennig gan Ann Catrin Evans.

Comisiynau newydd

Bu modd gwireddu nifer o gynlluniau artistig cyffrous, a chychwyn datblygu rhai eraill. Rhoddwyd llwyfan i nifer o gomisiynau ar waith fel rhan o raglen AmGen, gyda'r bwriad o'u datblygu ymhellach yn y dyfodol.

Roedd Y Ddwy Chwaer yn sioe gerdd gwta, yn olrhain hanes Gwendoline a Margaret Davies, y ddwy chwaer hynod o Gregynog a fu'n noddwyr mor bwysig i ddiwylliant Cymru ar ddechrau'r 20fed ganrif. Crëwyd y sioe gan Robat Arwyn a Hywel Gwynfryn.

Opera un-ddynes yw Lydia, Merch y Cwilt, gan Caryl Parry Jones, Non Parry a Geraint Cynan, gyda'r gantores, Rhian Lois yn ei pherfformio. Ysbrydolwyd y gwaith gan gasgliadau Amgueddfa Werin Cymru, Sain Ffagan.

Dau brosiect i'r teulu a fydd yn cael eu datblygu ymhellach yw Eliffant Tregaron, sioe wreiddiol newydd sbon gyda ac ar gyfer y teulu cyfan yn Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion gan Elgan Rhys ac Osian Meilir, a sioe ryngweithiol Trio ac Antur y Goron. Roedd hon yn sioe hollol wreiddiol mewn steil Whodunnit, ac yn bartneriaeth rhwng yr Eisteddfod Genedlaethol a gwasg Atebol. Hwn oedd y digwyddiad digidol cyntaf o'i fath yn y Gymraeg. Bu'n llwyddiant enfawr gyda phob perfformiad ar Zoom yn llawn.

Mae sesiynau O'r Archif wedi bod yn boblogaidd iawn yn y Tŷ Gwerin dros y blynyddoedd diwethaf, ac roedd yn braf cyflwyno tair sesiwn newydd gyda Gareth Bonello, Gwilym Bowen Rhys a Bethan a Sam o'r band, Calan, yn ystod yr wythnos.

Potensial rhyngwladol

Mae gan amryw o'r prosiectau a'r comisiynau newydd a ddatblygwyd yn ystod AmGen y potensial i lwyddo mewn gwledydd eraill, ac i apelio at gynulleidfaoedd ehangach. Eisoes, bu prosiect Dwylo Dros y Môr yn gyfle i ddatblygu partneriaeth yn Awstralia, ac mae Adwaith yn gweithio gyda gŵyl gerddorol leiafrifol ei hiaith, International Suns Europe, yn yr Eidal, ar hyn o bryd.

Mae potensial rhyngwladol enfawr i'r arddangosfa gelfyddydau gweledol, Epona, a ddatblygwyd yn ystod y cyfnod cloi, gan roi llwyfan i 31 o artistiaid amlwg, 16 ohonynt yn enillwyr Medalau Aur yr Eisteddfod.

Yn ddi-os, llwyddiant mawr AmGen oedd Pedair, sef prosiect gwerin sy'n cyfuno doniau Gwenan Gibbard, Gwyneth Glyn, Meinir Gwilym a Siân James, sydd wedi denu bron i 100,000 o wylwyr hyd yn hyn.

Y cam nesaf yw cydweithio gydag artistiaid o wledydd Celtaidd eraill er mwyn creu cerddoriaeth sy'n plethu diwylliant a chelfyddyd mwy nag un gwlad.

Sgyrsiau a thrafodaethau

Gan ein bod yn trefnu'r rhaglen o wythnos i wythnos, roedd modd cynnal sgyrsiau cyfredol ar faterion cyfoes. Ymysg y materion a drafodwyd oedd hiliaeth yn yr UDA yn dilyn llofruddiaeth George Floyd, ymateb pobl ifanc i chwalu cerfluniau o ormeswyr, a chyfres o drafodaethau difyr a phwysig ar effaith y cyfnod cloi ar wahanol sectorau.

Braf oedd cyflwyno cyfres o sesiynau Mas ar y Maes, yn trafod profiadau nifer o bobl LGBTQ+ yng Nghymru heddiw, a chafodd y rhain ffigurau gwylio ardderchog ar facebook a YouTube.

CYFLAWNIADAU A PHERFFORMIAD

Rhoddwyd cyfle i'r cyrff sy'n cynnal sesiynau rheolaidd ym mhabell y Cymdeithasau i gael slot yn ystod y prosiect, a braf oedd gallu cyflwyno rhaglen lawn ac amrywiol iawn o drafodaethau, sgyrsiau a darlithoedd yn ystod wythnos yr Eisteddfod ei hun.

Cafwyd ambell drafodaeth ar wleidyddiaeth yng Nghymru gan edrych yn ôl ar Etholiad Cyffredinol 2019, yn ogystal ag edrych ymlaen at Etholiadau'r Senedd y flwyddyn nesaf.

Diolch i'r holl gymdeithasau a sefydliadau a fu'n rhan o'r rhaglen.

Cefnogi llesiant ac annog cymdeithasu digidol

Yn ogystal â chreu cynnwys celfyddydol apelgar, roeddem hefyd yn ymwybodol o'n rôl bwysig fel corff sy'n cefnogi llesiant, addysg gydol oes ac yn annog ein cefnogwyr i gymdeithasu yn lleol ac yn genedlaethol.

Bu'n rhaid rhoi'r gorau i'n holl waith cymunedol pan ddaeth y cyfnod cloi. Ac roedd hyn yn gyfle i ni feddwl am ffyrdd dychmygus a newydd i barhau â'n gwaith, yn enwedig yr elfennau sy'n cefnogi llesiant.

O ddechrau AmGen, bu Côr yr Eisteddfod yn ymarfer dros Zoom bob yn ail wythnos, gyda Chôr y Gymanfa hefyd yn cyfarfod yn rhithiol ddwywaith y mis i gyd-ganu emynau.

Cafodd hyn groeso brwd, a braf oedd gallu rhyddhau un o'r caneuon gwreiddiol o sioe Lloergan, Ystrad Fflur, fel un o sesiynau wythnos Eisteddfod AmGen.

Bydd Lloergan yn cael ei llwyfannu yn Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion.

Yn ôl nifer o'r aelodau, roedd yr ymarferion rhithiol yn uchafbwynt i'r wythnos. Aeth amryw ati i ddefnyddio platfform digidol am y tro cyntaf er mwyn cymryd rhan yn yr ymarferion.

Pont y glas

Roedd cyfle i'n cystadleuwyr torfol fod yn rhan o raglen AmGen, wrth i gorau a bandiau pres o bob cwr o Gymru berfformio gwaith comisiwn newydd gan Gareth Glyn ac Eleri Cwyfan ar gyfer rhaglen Encore, Pont y Glaw.

Daeth dros 400 o gyfraniadau i law, wrth i bobl recordio'r gân ar declynnau digidol mewn cartrefi a gerddi ar hyd a lled Cymru. Rhoddwyd popeth at ei gilydd er mwyn creu cyfanwaith hynod boblogaidd.

Arwyddo'r anthem

Dyma un o brosiectau pwysicaf Eisteddfod AmGen. Gan weithio gyda Disability Arts Wales, darlledwyd cyfres o weithdai rhithiol er mwyn i bobl ar draws Cymru allu dysgu arwyddo'r anthem.

Cafodd pobl eu hannog i anfon fideos o'u hunain yn arwyddo'r anthem atom, a chafodd y rhain eu defnyddio er mwyn creu perfformiad grymusol a hynod gofiadwy gyda Syr Bryn Terfel ar raglen Yr Eisteddfod Goll ar S4C. Roedd yr ymateb gan y gymuned a'r cyhoedd yn wych.

Cyrsiau wythnosol

Trefnwyd dau gwrs wythnosol yn ystod y cyfnod cloi, y naill yn gyflwyniad i gynganeddu, Haf o Gerdd Dafod, a drefnwyd gan Barddas, a'r llall yn gwrs dysgu gosod cerdd dant, yng ngofal Cymdeithas Cerdd Dant Cymru.

Yn ogystal â chynnig gwersi wythnosol byw ar Zoom, roedd modd gwylio'r cyrsiau'n ôl hefyd, ar wefan yr Eisteddfod, ein sianel YouTube a phlatfform AM.

Roedd y cyrsiau'n enghraifft arbennig o addysg gydol oes, gyda phobl o bob oed yn cymryd rhan yn y gwersi. Dyma'r tro cyntaf i nifer ddefnyddio technoleg Zoom, ac roedd y cyrsiau'n rhyngweithiol iawn gyda digon o gyfle i bawb gyfrannu a thrafod.

CYFLAWNIADAU A PHERFFORMIAD

Erbyn dechrau Medi, roedd fideos Gosod Cerdd Dant (cwrs 6 wythnos) wedi'u gwylio'n ôl 419 o weithiau, a'r cwrs Haf o Gerdd Dafod (deuddeg wythnos) wedi'u gwylio'n ôl 1,191 o weithiau.

Diolch i'r holl diwtoriaid am eu gwaith arbennig.

Cefnogi ein stondinwyr

Roedd nifer fawr o stondinwyr eisoes wedi archebu gofod ar y Maes yng Ngheredigion cyn y cyfnod cloi. Dyma rai o'r sylwadau a derbyniwyd:

- "...wedi cael lot o gyhoeddusrwydd positif. Mae popeth mor anodd ar bawb ac mae cyd-weithio mor bwysig."
- "Diolch i chi am drefnu! Wedi gwneud ambell i ddigwyddiad rhithiol dros yr wythnosa' diwethaf, doeddwn i ddim yn siŵr beth i'w ddisgwyl. Ond mi roedd yn grêt!!"
- "Nes i'n syndod o dda am fy nhro cyntaf i sylw dilynwyr yr Eisteddfod, ac mae wedi rhoi amcan go dda i mi o beth sydd yn mynd a beth i baratoi am y flwyddyn nesaf."
- "Bu'r misoedd diwethaf yn gyfnod anodd iawn i fusnesau, gyda nifer yn ddibynnol iawn ar wyliau fel yr Eisteddfod."
- "Rydw i wedi gweld eich eisiau i gyd ond rwyf wedi bod yr un mor brysur eleni eto."
- "...roedd y côd gostyngiad arbennig yn boblogaidd ac roedd spike amlwg yng ngwerthiant y nwyddau ar y dyddiau roeddan ni'n eu hyrwyddo."
- "Dwi wedi cael 'Steddfod wych ac mae'r archebion dal i ddod mewn!"
- "Llawer o ddiolch am y Farchnad Ddigidol ar Facebook - wedi cael lot o ddilynwyr newydd, ac o'dd yn hwb i'n gwerthiant hefyd."

Ystadegau

Oedran

- Merched o 35-44 oed yw'r garfan fwyaf o'n dilynwyr ni ar facebook.
- Dynion o 25-34 oed sydd fwyaf tebygol o ddilyn yr Eisteddfod ar Trydar
- Pobl 25-34 oed yw'r garfan fwyaf o'n tanysgrifwyr ni ar YouTube
- Gwelwyd cynnydd yn nifer ein tanysgrifwyr YouTube dros 65 oed yn ystod 'wythnos yr Eisteddfod'
- Merched o 18-24 oed yw'r garfan fwyaf o ddilynwyr Maes B ar facebook
- Dynion o 21-24 sydd fwyaf tebygol o ddilyn Maes B ar Trydar

Lle yn y Byd?

Roedd pobl ar draws y byd yn gwylio. Dyma flas o'r gwledydd: Yr Ariannin, UDA, Canada, Yr Almaen; Gwlad Belg; Seland Newydd; Iwerddon; Slofacia, Y Ffindir, Swistir.

Mae'n bwysig canolbwyntio ar yr 'ymgysylltu' a'r gwylwyr yn hytrach na'r 'argraffiadau'. Ond mae'n werth cynnwys y ddau yma er mwyn gweld pa mor eang oedd cyrhaeddiad y prosiect.

- Argraffiadau (Impressions) ar draws facebook a Trydar o 18 Mai – 10 Awst: 3,916,440
- Ymgysylltiad (Engagement) ar draws Facebook a Trydar o 18 Mai – 10 Awst: 172,954
- Gwylio (Views) ar facebook o 18 Mai –10 Awst: 584,000
- Gwylio (Views) ar facebook o 1-8 Awst yn unig: 252,324
- Argraffiadau ar YouTube o 18 Mai – 10 Awst: 360,300
- Gwylio (Views) ar YouTube o 18 Mai – 10 Awst: 44,800
- Gwylio (Views) ar YouTube o 1-8 Awst yn unig: 27,235

CYFLAWNIADAU A PHERFFORMIAD

Lle yn y Byd?

Roedd pobl ar draws y byd yn gwylio. Dyma flas o'r gwledydd: Yr ariannin, UDA, Canada, Yr Almaen; Gwlad Belg; Seland Newydd; Iwerddon; Slofacia, Y Ffindir, Swistir.

Sesiynau poblogaidd Facebook

1. Pedair: Cân y Clo
2. Pedair: Cân i Rhodri Dafydd
3. Pedair: Llon yr Wyf
4. Carys Eleri: Agoriad Swyddogol
5. Pedair: Cân Crwtyn y Gwartheg
6. Gareth yn Holi'r Archdderwydd
7. Carys Eleri: Seremoni Gloi
8. Cowbois Rhos Botwnnog: Gan fy Mod i
9. Stomp Werin
10. O'r Archif: Bethan a Sam o Calan

Sesiynau poblogaidd YouTube

1. Pont y Glaw
2. Pedair: Cân y Clo
3. Cymdeithas y Delyn Deires
4. Pedair: Cân Crwtyn y Gwartheg
5. Pedair: Llon yr Wyf
6. Mae'r Tŷ Mwy ar y Tu Mewn
7. Cerdd Dant: Y Genhedlaeth Nesaf
8. Pedair: Sgwrs a Chân
9. Meddwl.Org: Hel Meddyliau – Lleuwen Steffan
10. O'r Archif: Gwilym Bowen Rhys

Derbyniwyd cyfanswm o £2.763m o incwm i mewn yn ystod i flwyddyn i gymharu gyda £6.419m yn 2019 a gwariwyd cyfanswm o £1.542m (£6.108m yn 2019). Mae hyn yn gadael gweddill (cyn y cynnydd yng ngwerth y cynllun pensiwn) ar ddiwedd y flwyddyn o £1.241m (2019: Gweddill o £385,000).

Ar 31 Rhagfyr 2020 roedd yr asedau net yn £3.311m (£2.390m yn 2019).

Polisi Cronfeydd wrth gefn

Mae'r cronfeydd wrth gefn yn cael eu cynnal ar gyfer unrhyw ddiffyg dros dro (e.e. colled mewn Eisteddfod benodol neu gynnydd anrhagweladwy yn y gwariant) fel y gall yr elusen parhau i weithredu ar unrhyw adeg.

Mae'r Eisteddfod yn cadw cronfeydd ariannol yma mewn nifer o gategorïau:

Cronfeydd Anghyfyngedig - ar gael i'w defnyddio, yn ôl disgresiwn yr ymddiriedolwyr, i unrhyw un o ddibenion elusennol yr Eisteddfod Genedlaethol.

Oherwydd natur ansicr nifer o ffynonellau incwm a gwariant, fel y gronfa leol, grantiau, nawdd, gwerthiant tocynnau a chostau ychwanegol o ran tywydd drwg, mae'r ymddiriedolwyr wedi cytuno ar bolisi lle dylai'r cronfeydd anghyfyngedig fod yn werth 50% o leiaf o gyfanswm y gwariant (ar gyfartaledd blynyddoedd 2018 a 2019), sy'n cyfartalu i £2.6m mewn cronfeydd wrth gefn. Ar y lefel yma, teimlai'r ymddiriedolwyr y bydd yr elusen yn gallu parhau i weithredu mewn achos o ddiffyg sylweddol naill ai oherwydd amgylchiadau fel y pandemig Covid-19 presennol neu fod un o wyliau'r Eisteddfod yn gwneud colled ariannol. Nid yw'r cronfeydd rhydd o £987,000 (2019: £751,000) yn cyrraedd y nod ar hyn o bryd.

Cronfeydd Penodol - yn cynrychioli incwm a dderbynnir ar gyfer Eisteddfodau'r dyfodol. Yn ystod y flwyddyn, derbyniwyd cyfanswm o £445,000 ar gyfer Eisteddfod Ceredigion (sydd i'w chynnal yn 2022) a £95,000 tuag at Eisteddfod Llŷn ac Eifionydd 2023. Roedd cyfanswm y gronfa ar 31 Rhagfyr 2020 yn £910,000 (2019 - £370,000).

Cronfeydd Gwaddol - cronfeydd sydd i'w cadw er budd yr elusen fel Cronfa Cyfalaf. Cyfanswm y gronfa yma ar 31 Rhagfyr 2020 oedd £1.414m (£1.379m ar ddiwedd 2019).

Cronfa Bensiwn – Ar 31 Rhagfyr 2020 roedd diffyg yn y gronfa bensiwn o £60,000 (2019 – gwarged o £260,000).

Arferion codi arian

Rydym yn ffodus ac yn hynod ddiolchgar am bob rhodd a chyfraniad ariannol, rhai a dderbynnir yn flynyddol ac eraill ar gyfer gwyliau penodol. Mae'r ymddiriedolwyr, gan gynnwys swyddogion y pwyllgorau cyllid ar draws Cymru, yn ymdrechu bob amser i sicrhau y safonau uchaf, llywodraethu da ac adolygiad parhaus mewn perthynas â'n gweithgareddau codi arian.

Cronfeydd Lleol a Chyffredinol - Mae'r mwyafrif o'r rhoddion a dderbyniwyd gan yr elusen yn cael eu derbyn trwy bwyllgorau apêl leol i godi arian i'r Eisteddfod sydd yn ymweld â'u hardal. Hwn yw gyfraniad dalgylch yr Eisteddfod i'r gost o gynnal yr ŵyl ac yn arferol mae'r pwyllgorau apêl yn codi arian am gyfnod o ddwy i dair blynedd hyd at gynnal yr Eisteddfod. Mae'r derbyniadau yma'n cynnwys rhoddion gan unigolion i ddigwyddiadau codi arian cyffredinol.

ADOLYGIAD ARIANNOL

Mae pob pwyllgor apêl newydd yn derbyn cyfarwyddiadau gweithredu gan yr elusen. Mae cynrychiolwyr o bob pwyllgor apêl yn cyfarfod yn rheolaidd i adrodd yn nôl i'r Pwyllgor Cyllid Canolog.

Mae swyddogion y pwyllgor cyllid hefyd yn sicrhau:

- Dim ymyrraeth afresymol ar breifatrwydd unigolyn;
- Dim ymagweddau parhaus at ddiben cyfreithloni neu gaffael arian neu eiddo arall ar ran yr elusen;
- Bod neb yn rhoi pwysau gormodol ar rywun i roi arian neu eiddo arall.

Yn ystod 2020, derbyniwyd £181,000 (2019: £507,000) ar gyfer y cronfeydd lleol a chyffredinol. Mae'r swm a godwyd yn flynyddol yn gallu amrywio gan ei fod yn dibynnu ar ba mor gyflym y mae pwyllgorau'r apêl yn codi arian.

Mae'r ffigwr yma yn cynrychioli derbyn arian o £94,000 ar gyfer Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion 2022 a £95,000 ar gyfer Eisteddfod Llŷn ac Eifionydd 2023. Yn amlwg, oherwydd cyfyngiadau Covid-19 ar gasglu arian mae'r swm a gasglwyd yn ystod 2020 yn sylweddol llai.

Mae'r cyfrifon hefyd yn cynnwys incwm o £351,000 a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn am docynnau a nawdd, safleoedd carafán a blaendaliadau stondin gogyfer ag Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion.

Cyfrifwyd am yr incwm yma trwy'r Cronfeydd Penodol i'w rhyddhau pan fydd yr Eisteddfod hon yn cael ei chynnal, gobeithio yn 2022, yn Nhregaron.

Rhoddion trwy ewyllys – Derbyniwyd dwy rhodd eleni, gwerth £45,000, lle mae cefnogwyr yr Eisteddfod wedi dewis rhoi rhodd yn eu ewyllys (2019: dwy rhodd – gwerth £374,000).

Ymgyrchoedd eraill - Ymgymerir â phob marchnata uniongyrchol arall gan staff yr Eisteddfod i sicrhau nad yw'n afresymol ymwthiol na pharhaus. Gwneir cyswllt trwy farchnata uniongyrchol *mailchimp* ar gyfartaledd tua unwaith y mis. Mae'r holl ddeunydd marchnata yn cynnwys cyfarwyddiadau clir ar sut y gellir tynnu person oddi ar restrau postio.

Nid yw'r Eisteddfod yn defnyddio unrhyw gorff proffesiynol i godi arian. Ni fu unrhyw gwynion yn ystod y flwyddyn am weithgaredd codi arian yr elusen.

Polisi Buddsoddi

Mae'r Ymddiriedolwyr wedi penderfynu buddsoddi arian mewn portffolio risg canolig – cyfuniad o stoc y llywodraeth, cyfranddaliadau rhestredig ac unedau buddsoddi er mwyn cwrdd â gofynion am gynhyrchu incwm a thyfiant cyfalaf. Yr ymgynghorwyr buddsoddi annibynnol Brewin Dolphin sydd yn buddsoddi cronfeydd yr Eisteddfod ar ei rhan. Caiff y cronfeydd hyn eu hadolygu'n gyson.

Mae'r Ymddiriedolwyr wedi penderfynu na ddylid buddsoddi mewn cwmnïau sydd yn gysylltiedig â chynhyrchu neu ddosbarthu arfau a thybaco. Roedd gwerth y buddsoddiadau ar ddiwedd y flwyddyn yn £1,181,000 o gymharu â £566,000 ar 31 Rhagfyr 2019.

Gwirfoddolwyr

Mae'r elusen yn ddiolchgar iawn am gyfraniad eu gwirfoddolwyr sy'n gweithio'n ddi-dâl, o godi arian i stiwardio ar faes yr Eisteddfod . Nid ydym yn gallu rhoi gwerth ariannol ar yr holl waith yma ac felly, nid yw'n cael ei gynnwys yn y Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol.

ADOLYGIAD ARIANNOL

Trafodion partïon cysylltiol

Nid oes unrhyw drafodion partïon cysylltiol yn ystod y flwyddyn hyd at 31 Rhagfyr 2020 gan yr ymddiriedolwyr neu unrhyw aelod o'r Bwrdd Rheoli.

Rheoli risg

Mae'r Tîm Rheoli yn gyfrifol am adnabod a gwerthuso'r risgiau sylweddol sy'n berthnasol i'w meysydd busnes, ynghyd â chynllunio a gweithredu rheolaeth fewnol briodol. Asesir y risgiau hyn ar sail barhaus ac yn cofnodi risgiau materol yn y gofrestr risg.

Mae'r Panel Archwilio a'r Bwrdd Rheoli yn arolygu'r gofrestr risg o leiaf ddwywaith y flwyddyn i sicrhau bod y camau priodol yn bodoli i leihau'r risgiau hynny. Mae'r risgiau yn cynnwys parhad yr Eisteddfod, materion ariannol, Iechyd a Diogelwch, staffio a'r amgylchedd.

Rhagdybiaeth Busnes Byw

O ganlyniad i Covid-19, nid oedd unrhyw ddewis gan yr ymddiriedolwyr ond i ohirio Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion yn 2020 ac eto yn 2021. Disgwylir y bydd cyfran sylweddol o'r gostyngiad mewn incwm yn cael ei wrthbwyso gan gyfuniad o wariant is yn ogystal ag arian grant o ffynonellau eraill – megis Llywodraeth Cymru yn bennaf a Chynllun Cadw Swyddi Coronafirws.

O ganlyniad, mae'r Ymddiriedolwyr o'r farn bod yr Elusen mewn sefyllfa dda i reoli ei risgiau busnes trwy'r cyfnod hwn o ansicrwydd economaidd a bod disgwyliad rhesymol gan yr Eisteddfod bod yr adnoddau yn ddigonol i barhau i weithredu'n hyd y gellir rhagweld. Am y rhesymau hyn maent yn parhau i fabwysiadu sail busnes sy'n fyw wrth baratoi'r cyfrifon.

GWYBODAETH GYFREITHIOL A GWEINYDDOL

Enw'r elusen:	Eisteddfod Genedlaethol Cymru
Cyfansoddiad:	Sefydliad Corfforedig Elusennol
Rhif yr elusen:	1155539
Swyddfa gofrestredig:	40 Parc Tŷ Glas Llanisien Caerdydd CF14 5DU
Bwrdd Rheoli ac Ymddiriedolwyr:	Ashok Ahir (Llywydd y Llys) Gethin Thomas (Cadeirydd y Cyngor) Heulwen Jones (Is-gadeirydd y Cyngor) Gwenno Williams (Trysorydd) Christine James (Gorsedd y Beirdd) Elin Jones (Cadeirydd Eisteddfod 2022) Michael Strain (Cadeirydd Eisteddfod 2023) Heledd Bebb Elin Haf Gruffydd Jones Gwerfyl Pierce Jones Trystan Lewis Deian Rhys Aled Walters Rhian Huws Williams
Ysgrifennydd	Llyr Roberts
Is-ysgrifennydd	Gwawr Taylor
Prif Weithredwr:	Betsan Moses
Archwilwyr:	Ashmole & Co. 3 Stryd y Farchnad Llandeilo SA19 6AH
Bancwyr:	HSBC 56 Heol y Frenhines Caerdydd CF10 9NA
Brocer Buddsoddiadau:	Brewin Dolphin 5 Sgwâr Callaghan Caerdydd CF10 5BT
Cyfreithwyr Mygedol:	Emyr Lewis Philip George Aled Walters

STRWYTHUR, LLYWODRAETHU A RHEOLI

Cyfansoddiad

Mae Eisteddfod Genedlaethol Cymru wedi cofrestru fel Sefydliad Corfforedig Elusennol gyda'r Comisiwn Elusennau ar 29 Ionawr 2014. Trosglwyddwyd asedau a rhwymedigaethau *Eisteddfod Frenhinol Genedlaethol Cymru* (rhif elusen 219171) i'r Sefydliad Elusennol Corfforedig ar 1af Ionawr 2015. Mae'r elusen newydd yma'n weithredol o'r dyddiad hwn.

Y Llys

Mae'r Llys yn cynnwys holl aelodau'r Elusen, gyda holl hawliau arferol i'w gweithredu trwy Gyfarfodydd Cyffredinol. Mae'r hawliau hyn yn cynnwys (heb gyfyngiad) yr hawl i benodi ac i ddiswyddo Swyddogion, Ymddiriedolwyr, ac aelodau'r Cyngor, yn unol â'r Cyfansoddiad, Rheolau Sefydlog yr elusen ac yn unol â Deddf Elusennau 2011. Mae'r Llys, mewn cyfarfodydd cyffredinol, yn ystyried ac yna'n derbyn neu wrthod adroddiadau'r Ymddiriedolwyr, y Cyngor a Bwrdd yr Orsedd, ac mae'r hawl gan y Llys i sicrhau fod yr amcanion a'r ymrwymiadau'n cael eu gweithredu'n briodol ac yn unol â dymuniad y Llys ac yn unol â'r Ddeddf. Mae'r Prif Weithredwr llawn amser yn rheoli gweithgareddau'r elusen gyda chymorth aelodau staff. Mae aelodaeth o'r Llys yn agored i bawb.

Y Cyngor

Swyddogaeth y Cyngor ydi gweithredu fel bwrdd goruchwylio a chorff ymgynghorol sydd yn cymryd golwg strategol ar waith a datblygiad yr Eisteddfod. Mae'r Cyngor yn cynnwys 36 aelod ynghyd a'r Cymrodyr a Chyn-Lywyddion– caiff 24 o aelodau eu hethol gan y Llys, 6 gan yr Ymddiriedolwyr, a hawl gan y Cyngor i gyfethol hyd at 6 aelod. Rhaid i aelodau o'r Cyngor a'r Bwrdd Rheoli fod yn aelodau o Lys yr Eisteddfod Genedlaethol. Mae'r Cyngor yn cynnal o leiaf dri chyfarfod bob blwyddyn.

Mae gan y Cyngor ddau bwyllgor, sef

1. Pwyllgor Archwilio;
2. Pwyllgor Gweithredu'r Rheol Gymraeg – i arolygu ac adrodd ar weithredu'r Rheol Gymraeg ym mhob Gŵyl.

Bwrdd Rheoli/Ymddiriedolwyr

Y Bwrdd Rheoli sydd yn gyfrifol am arolygu holl waith a busnes yr elusen, gyda'r aelodau'n gweithredu fel ymddiriedolwyr. Disgwylir i Brif Weithredwr a phrif staff yr elusen fynychu cyfarfodydd y Bwrdd Rheoli, ond heb hawl pleidleisio gan nad ydynt yn ymddiriedolwyr. Mae'r Bwrdd yn cyfarfod o leiaf wyth gwaith yn ystod y flwyddyn.

Er mwyn cyflawni gwaith yr elusen sefydlwyd y Pwyllgorau a ganlyn:

Pwyllgor Llywio/Pwyllgor Gwaith ar gyfer pob Gŵyl.

Pwyllgor Diwylliannol – i gydlynu gwaith panelau sefydlog i gynnig cyngor arbenigol ar feysydd cystadleuol penodol ac i gymryd cyfrifoldeb am y rhestr gystadlaethau.

Pwyllgor Technegol – i gynnig cyngor arbenigol am y maes, adeiladau, trafnidiaeth, a'r holl agweddau ar iechyd a diogelwch mewn perthynas â'r Ŵyl.

Pwyllgor Marchnata – i gynnig cyngor arbenigol ar weithgareddau hyrwyddo a marchnata'r Eisteddfod a'r Ŵyl.

Pwyllgor Adnoddau Dynol – i gynnig cyngor arbenigol ar faterion yn ymwneud â staffio a chyflogau.

STRWYTHUR, LLYWODRAETHU A RHEOLI

Pwyllgor Cynhwysedd ac Amrywiaeth – i edrych ar holl weithdrefnau a gweithgareddau'r Eisteddfod i sicrhau eu bod yn agored a chynhwysol.

Pwyllgor Artistig - i gynnig cyngor arbenigol ar raglenni hwyr; a phrosiectau artistig mawr.

Panel Enwebu – i argymell enwau Ymddiriedolwyr, aelodau'r Cyngor ac aelodau Pwyllgorau a phanelau sefydlog er mwyn cyflawni gofynion y Rheolau Sefydlog.

Panel Cwynion, Disgyblu a Diswyddo – i gwrdd yn ôl yr angen i ystyried unrhyw gŵyn ysgrifenedig a dderbynnir am Swyddogion yr elusen a chwynion am Ymddiriedolwyr yr elusen a'r staff.

Penodi Ymddiriedolwyr

Mae cymalau 12 ac 13 o'r Cyfansoddiad a'r Rheolau Sefydlog yn darparu ar gyfer penodi/ethol ymddiriedolwyr fel a ganlyn:

1. Penodir tri ymddiriedolwr yn rhinwedd eu swyddi, sef:
   Llywydd y Llys; Cadeirydd y Cyngor; Is-gadeirydd y Cyngor.
2. Dim llai na phedwar na mwy nag wyth ymddiriedolwr enwebedig wedi eu henwebu fel a ganlyn:
   (i) Bwrdd yr Orsedd (1);
   (ii) Pwyllgorau Gwaith y tair eisteddfod gyfredol (3);
   (iii) Cyngor (4).
3. Dim llai na phedwar na mwy na chwe ymddiriedolwr etholedig i'w hethol gan y Llys gyda'r hawl i'r ymddiriedolwyr benodi i lenwi bylchau hyd y cyfarfod nesaf o'r Llys;
4. Dim mwy na dau ymddiriedolwr wedi eu cyfethol gan yr ymddiriedolwyr eraill.

Bwriedir sicrhau y bydd ystod eang o sgiliau a phrofiad o fewn y Bwrdd Ymddiriedolwyr gan gynnwys sgiliau a phrofiad diwylliannol, marchnata, technegol, busnes, ariannol, cyfreithiol a rheolaeth, ynghyd â phrofiad blaenorol o waith Eisteddfod Genedlaethol Cymru. Bydd yn ofynnol i bob Ymddiriedolwr allu cyfathrebu'n rhugl drwy'r Iaith Gymraeg;

Bwriedir hefyd geisio sicrhau cydbwysedd rhesymol ar draws yr holl Ymddiriedolwyr o safbwynt rhyw, oedran a chysylltiadau lleol;

Hyfforddiant ac anwytho Ymddiriedolwyr

Mae gan yr holl Ymddiriedolwyr presennol gysylltiad hir gyda'r Eisteddfod Genedlaethol. Maent yn cael cynnig derbyn gwybodaeth am eu dyletswyddau a'u cyfrifoldebau. Pe bai ymddiriedolwyr newydd yn cael eu penodi fe fyddai hynny'n golygu y byddant yn cael hyfforddiant ar weithdrefnau a pholisïau'r Eisteddfod. Byddai asesiad yn cael ei wneud o'r anghenion hyfforddi, gyda darpariaeth ar gyfer hyfforddiant pellach yn ystod y flwyddyn.

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Yr ymddiriedolwyr sy'n gyfrifol am baratoi Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig (Arfer Cyfrifo a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig).

Mae'r gyfraith sy'n berthnasol i elusennau yng Nghymru a Lloegr yn ei gwneud yn ofynnol i'r ymddiriedolwyr baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi golwg wir a theg o sefyllfa'r elusen ac o'r adnoddau sy'n dod i mewn a chymhwyso adnoddau'r elusen am y cyfnod hwnnw.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwyr wneud y canlynol:

- dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwyso'n gyson;
- arsylwi ar y dulliau a'r egwyddorion yn SORP yr Elusennau;
- llunio dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddarbodus;
- nodi a ddilynwyd safonau cyfrifyddu cymwys, sy'n cynnwys FRS 102, yn amodol ar unrhyw ymadawiadau perthnasol a ddatgelwyd ac a eglurir yn y datganiadau ariannol; a
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd yr elusen yn parhau mewn busnes.

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu cywir sy'n datgelu sefyllfa ariannol yr elusen gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg ac yn eu galluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â Deddf Elusennau 2011, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008. Maent hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac felly am gymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac afreoleidd-dra eraill.

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gynnal a chadw cyfanrwydd yr elusen a'r wybodaeth ariannol sydd wedi'i chynnwys ar wefan yr elusen. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n llywodraethu paratoi a lledaenu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

Cyn belled ag y mae'r Ymddiriedolwyr yn ymwybodol:

- nid oes gwybodaeth archwiliad perthnasol nad yw'n wybyddus i archwilwyr y cwmni elusennol;
- mae'r Ymddiriedolwyr wedi cymryd pob cam angenrheidiol i'w gwneud yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwiliad perthnasol ac i sefydlu bod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Prif Weithredwr ac Uwch Reolwyr

Mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am reoli materion yr elusen o ddydd i ddydd ac am weithredu polisïau y cytunwyd arnynt gan y Bwrdd Rheoli. Mae'r Prif Weithredwr yn cael ei gynorthwyo gan grŵp o uwch reolwyr sy'n ffurfio'r Tîm Rheoli.

Mae'r Tîm yma yn cynnwys:
Betsan Moses (Prif Weithredwr)
Elen Elis (Trefnydd a Phennaeth Artistig)
Gwenllïan Carr (Pennaeth Cyfathrebu)
Peter Davies (Pennaeth Cyllid)

Polisi cyflogi

Mae'r Eisteddfod yn gyflogwr cyfle cyfartal. Nid yw'n caniatáu gwahaniaethu ar sail rhyw, hil, lliw, anabledd, cefndir ethnig neu gefndir economaidd cymdeithasol, oedran, sefyllfa deuluol, statws priodasol, gweithwyr rhan neu llawn amser, crefydd, gwleidyddiaeth, tueddfryd rhywiol neu unrhyw wahaniaeth amherthnasol arall, ac mae'n ymroddedig i ystyried amrywiaethau mewn modd positif. Defnyddir egwyddorion cystadleuaeth deg ac agored ac mae penodiadau yn ddibynnol ar deilyngdod.

Cydnabyddiaeth

Mae pob ymddiriedolwr yn rhoi o'u hamser am ddim. Ni chafodd yr ymddiriedolwyr unrhyw dâl yn ystod y flwyddyn.

CYNLLUNIAU'R DYFODOL

Yn fuan yn Ionawr 2021, daeth hi'n gynyddol amlwg fod lefelau Covid-19 ar draws Cymru'n parhau'n uchel ac na fyddai modd cynnal Eisteddfod lawn ar y Maes.

Unwaith eto, penderfynwyd cynnal Eisteddfod AmGen, gan ddatgan y byddai prosiect 2021 yn adeiladu ar lwyddiant 2020 ac yn gyfle i roi blas o'r Eisteddfod i bawb.

Gyda'r sector digwyddiadau wedi parhau dan glo drwy gydol y flwyddyn, roedd 2021 yn gyfle i gefnogi'r rheini sy'n gweithio y tu ôl i'r camera ac yn y diwydiant hefyd trwy:

- Creu wythnos o weithgareddau a digwyddiadau a oedd yn cwmpasu holl elfennau Eisteddfod arferol;
- Creu rhaglen uchelgeisiol gyda gwerthoedd cynhyrchu a chreadigol o safon, fyddai'n apelio at gynulleidfaoedd eang;
- Creu cyfleoedd perfformio i gwmpas eang o berfformwyr, gan gyfuno artistiaid newydd gyda pherfformwyr mwy profiadol;
- Creu cyfres o gystadlaethau cyfansoddi, llwyfan a chelfyddydau gweledol, gan greu cyfleoedd perfformio unigol, yn ogystal â chyfleoedd i gyfansoddi gwaith creadigol;
- Datblygu defnydd o'n platfformau digidol, gan ganolbwyntio ar ddatblygu cynulleidfa ar ein sianel YouTube ac ar-lein;
- Datblygu'r berthynas rhwng yr Eisteddfod, BBC Radio Cymru a S4C, fel bod gwylwyr a gwrandawyr yn gallu symud o blatfform i blatfform yn rhwydd drwy gydol yr wythnos;
- Sicrhau bod pob prosiect yn adlewyrchu prif amcanion yr Eisteddfod, sef hyrwyddo'r Gymraeg a diwylliant Cymru, gan greu cyfleoedd i bobl o bob oed a chefndir i ddefnyddio'u Cymraeg yn hyderus.

Hoffwn ddiolch i bawb sydd wedi ein helpu a'n cefnogi dros y ddwy flwyddyn ddiwethaf, gan obeithio y gwelwn ni chi i gyd ar y Maes yn Nhregaron yn Awst 2022 ac yna ym mhentref Boduan y flwyddyn ganlynol ar gyfer Eisteddfod Llŷn ac Eifionydd.

Ar ran yr ymddiriedolwyr

G. T. Thomas

Gethin Thomas
Ymddiriedolwr
Cadeirydd y Cyngor

16 Rhagfyr 2021

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR EISTEDDFOD GENEDLAETHOL CYMRU

Adroddiad ar y datganiadau ariannol

Barn

Yn ein barn ni, mae datganiadau ariannol Eisteddfod Genedlaethol Cymru (y "datganiadau ariannol"):

- Yn rhoi golwg wir a theg o gyflwr materion yr elusen ar 31 Rhagfyr 2020 a'i hadnoddau sy'n dod i mewn a chymhwyso adnoddau, a llif arian, am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol ag Arfer Cyfrifo a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig (Safonau Cyfrifyddu y Deyrnas Unedig, sy'n cynnwys FRS 102 "The Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland", a'r gyfraith berthnasol); a
- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011 a Rheoliad 8 o Reoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008).

Rydym wedi archwilio'r datganiadau ariannol, sydd wedi'u cynnwys yn y Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol (yr "Adroddian Blynyddol"), sy'n cynnwys: y Mantolen ar 31 Rhagfyr 2020; y Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol, Datganiad o'r Llif Arian am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; a'r Nodiadau I'r Datganiadau Ariannol sy'n cynnwys crynodeb o'r polisïau cyfrifyddu arwyddocaol.

Sail y farn

Gwnaethom gynnal ein harchwiliad yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU) ("ISAs (UK)") a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau o dan ISAs (DU) ymhellach yn adran Cyfrifoldebau'r archwilwyr am archwilio'r datganiadau ariannol o'n hadroddiad. Credwn fod y dystiolaeth archwilio a gawsom yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sylfaen i'n barn ni.

Annibyniaeth

Fe wnaethom aros yn annibynnol ar yr elusen yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, sy'n cynnwys Safon Foesegol yr FRC ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn.

Casgliadau yn ymwneud â busnes gweithredol

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion a ganlyn y mae ISAs (DU) yn ei gwneud yn ofynnol i ni adrodd i chi pan:

- Nid yw defnydd yr ymddiriedolwyr o sail busnes gweithredol cyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol; neu
- Nid yw'r ymddiriedolwyr wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd perthnasol a nodwyd a allai fwrw amheuaeth sylweddol ynghylch gallu'r elusen i barhau i fabwysiadu sail busnes gweithredol cyfrif am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r dyddiad yr awdurdodir y datganiadau ariannol.

Fodd bynnag, oherwydd na ellir rhagweld holl ddigwyddiadau neu amodau'r dyfodol, nid yw'r datganiad hwn yn warant o allu'r elusen i barhau fel busnes gweithredol.

Adrodd ar wybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr holl wybodaeth yn yr Adroddiad Blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol a'n hadroddiad archwilwyr arnynt. Yr ymddiriedolwyr sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, yn unol â hynny, nid ydym yn mynegi barn archwilio nac unrhyw fath o sicrwydd arnynt.

Mewn cysylltiad â'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth a gafwyd yn yr archwiliad, neu fel arall yn ymddangos yn sylweddol berthnasol. cam-ddatgan. Os ydym yn nodi anghysondeb perthnasol ymddangosiadol neu gamddatganiad perthnasol, mae'n ofynnol i ni gyflawni gweithdrefnau i ddod i'r casgliad a oes camddatganiad perthnasol o'r datganiadau ariannol neu gamddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall. Os ydym, yn seiliedig ar y gwaith yr ydym wedi'i gyflawni, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i ni adrodd ar y ffaith honno. Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn seiliedig ar y cyfrifoldebau hyn.

Yn seiliedig ar y cyfrifoldebau a ddisgrifir uchod a'n gwaith a wnaed yn ystod yr archwiliad, mae ISAs (DU) yn ei gwneud yn ofynnol i ni hefyd adrodd ar rai barnau a materion fel y disgrifir isod.

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR EISTEDDFOD GENEDLAETHOL CYMRU (PARHAD)

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

O dan Ddeddf Elusennau 2011 mae'n ofynnol i ni adrodd i chi os yw'r wybodaeth a roddir yn Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr yn anghyson yn unrhyw farn berthnasol â'r datganiadau ariannol, yn ein barn ni. Nid oes gennym unrhyw eithriadau i adroddiad sy'n deillio o'r cyfrifoldeb hwn.

Cyfrifoldebau am y datganiadau ariannol a'r archwiliad

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr am y datganiadau ariannol

Fel yr eglurwyd yn llawnach yn Datganiad o gyfrifoldebau ymddiriedolwyr, mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol yn unol â'r fframwaith cymwys ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi golwg wir a theg. Mae'r ymddiriedolwyr hefyd yn gyfrifol am unrhyw reolaeth fewnol y maen nhw'n penderfynu sy'n angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiad perthnasol, p'un ai oherwydd twyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am asesu gallu'r elusen i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel sy'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail cyfrifyddu busnes gweithredol oni bai bod yr ymddiriedolwyr naill ai'n bwriadu diddymu'r elusen neu'n dod â gweithrediadau i ben, neu heb unrhyw ddewis arall realistig ond gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r archwilwyr am archwilio'r datganiadau ariannol

Rydym yn gymwys i weithredu ac wedi cael ein penodi'n archwilwyr o dan adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 ac adrodd yn unol â'r Ddeddf a rheoliadau perthnasol a wnaed neu sy'n effeithiol o dan hynny.

Ein hamcanion yw sicrhau sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilwyr sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol pe gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt, yn unigol neu yn gyfan gwbl, ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a gymerir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn: www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'n hadroddiad archwilwyr.

Defnyddio'r adroddiad hwn

Paratowyd yr adroddiad hwn, gan gynnwys y farn, ar gyfer a dim ond ar gyfer ymddiriedolwyr yr elusen fel corff yn unol ag adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 a rheoliadau a wnaed o dan adran 154 o'r Ddeddf honno (Rhan 4 o'r Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) Rheoliadau 2008) ac nid at unrhyw bwrpas arall. Nid ydym, wrth roi'r safbwyntiau hyn, yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb am unrhyw bwrpas arall nac i unrhyw berson arall y dangosir yr adroddiad hwn iddo neu y gall ddod i'w ddwylo heblaw pan gytunwyd yn benodol gan ein caniatâd ysgrifenedig ymlaen llaw.

Adroddiadau gofynnol eraill

Adroddiadau eithriadau Deddf Elusennau 2011

O dan Ddeddf Elusennau 2011 mae'n ofynnol i ni adrodd i chi os, yn ein barn ni:

- Nid ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad; neu
- Nid yw'r elusen wedi cadw digon o gofnodion cyfrifyddu; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion cyfrifyddu a'r ffurflenni.

Nid oes gennym unrhyw eithriadau i adroddiad sy'n deillio o'r cyfrifoldeb hwn.

Ashmole & Co

Ashmole & Co.
Cyfrifwyr Ardystiedig Siartredig & Archwilwyr Cofrestredig
3 Stryd y Farchnad
Llandeilo
SA19 6AH

Dyddiad: 16 RHAGFYR 2021

DATGANIAD O'R GWEITHGAREDDAU ARIANNOL
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2020

		2020				2019			
		Cronfeydd Anghyfyngedig	Cronfeydd Penodol	Cronfeydd Gwaddol	**Cyfanswm**	Cronfeydd Anghyfyngedig	Cronfeydd Penodol	Cronfeydd Gwaddol	**Cyfanswm**
	Nodyn	£ 000	£ 000	£ 000	£ 000	£ 000	£ 000	£ 000	£ 000
INCWM									
Rhoddion a chymynroddion:									
Rhoddion	2	296	189	-	485	1,034	106	-	1,140
Grantiau	3	1,419	-	-	1,419	1,151	-	-	1,151
Cymynroddion	4	-	-	-	-	-	-	218	218
		1,715	189	-	1,904	2,185	106	218	2,509
Gweithgareddau elusennol:									
Gŵyl yr Eisteddfod	5	478	351	-	829	3,875	(3)	-	3,873
Gweithgareddau masnachu	6	15	-	-	15	16	-	-	16
Incwm o fuddsoddiadau	7	-	-	15	15	-	-	21	21
Cyfanswm incwm		**2,208**	**540**	**15**	**2,763**	**6,076**	**103**	**239**	**6,419**
GWARIANT									
Gweithgraeddau codi arian	8	15	-	-	15	12	-	-	12
Gweithgareddau elusennol:									
Gŵyl yr Eisteddfod	8	1,527	-	-	1,527	6,054	-	42	6,096
Cyfanswm gwariant		**1,542**	-	-	**1,542**	**6,066**	-	**42**	**6,108**
Enillion ar fuddsoddiadau		-	-	20	20	41	-	33	74
Incwm/Gwariant Net		**666**	**540**	**35**	**1,241**	**51**	**103**	**230**	**385**
Enillion cydnabyddedig eraill									
(Lleihad)/Cynnydd actiwaraidd ar y cynllun pensiwn	16	(320)	-	-	(320)	40	-	-	40
Symudiad net yn y cronfeydd		**346**	**540**	**35**	**921**	**91**	**103**	**230**	**425**
Cysoni'r Cronfeydd									
Balansau ddygwyd ymlaen 1 Ionawr		641	370	1,379	2,390	550	267	1,148	1,965
Balansau gariwyd ymlaen 31 Rhagfyr		**987**	**910**	**1,414**	**3,311**	**641**	**370**	**1,379**	**2,390**

MANTOLEN AR 31 RHAGFYR 2020

	Nodyn	2020 £ 000	2019 £ 000
Asedau sefydlog			
Asedau anniriaethol	10	2	12
Eiddo parhaol	10	432	480
Buddsoddiadau	11	1,181	566
		1,615	1,058
Asedau cyfredol			
Dyledwyr	12	941	1,289
Buddsoddiadau tymor byr	11	888	232
Banc		69	23
		1,898	1,544
Credydwyr: Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn	13	(141)	(472)
Asedau cyfredol net		1,756	1,072
Cyfanswm yr asedau llai dyledion cyfredol		3,371	2,130
Cynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio	16	(60)	260
Asedau net		**3,311**	**2,390**
Cronfeydd Cadw			
Cronfeydd Gwaddol		1,414	1,379
Cronfeydd Cyffredinol		1,957	751
Cronfa Bensiwn	16	(60)	260
Cyfanswm Cronfeydd		**3,311**	**2,390**

Cymeradwywyd y cyfrifon yma gan Fwrdd yr ymddiriedolwyr ar 16 RHAGFYR 2021.

Ashok Ahir
Llywydd

Gwenno Williams
Trysorydd

DATGANIAD O'R LLIF ARIAN
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2020

	2020 £ 000	2019 £ 000
Llif arian o Weithgareddau Gweithredol	1,279	(397)
Llif arian o Weithgareddau buddsoddi		
Enillion ar fuddsoddiadau	15	21
Taliadau am eiddo parhaol	-	(67)
Derbyniadau trwy werthu buddsoddiadau	100	401
Taliadau am fuddsoddiadau newydd	(300)	(196)
Mewnlif/(allanlif) net ariannol o weithgareddau buddsoddi	1,095	(238)
Arian a chyfwerthoedd arian ar 1 Ionawr	**256**	**494**
Arian a chyfwerthoedd arian ar 31 Rhagfyr	**1,351**	**256**

Cysoniad y llif arian a'r symudiad mewn gweithgareddau gweithredol

	2020 £ 000	2019 £ 000
Incwm net	1,241	385
Dibrisiad asedau diriaethol	47	45
Amorteiddiad asedau anniriaethol	9	9
(Enillion) ar fuddsoddiadau	(20)	(74)
Llog a dderbynnir	(15)	(21)
Lleihad / (Cynnydd) mewn dyledwyr cyfredol	348	(819)
(Lleihad) / Cynnydd mewn credydwyr cyfredol	(331)	78
Mewnlif net ariannol o weithgareddau gweithredol	1,279	(397)

Dadansoddiad o arian a chyfwerthoedd arian

	2020 £ 000	2019 £ 000
Buddsoddiadau eiddo parhaol - COIF ac arian buddsoddi	394	1
Buddsoddiadau tymor byr - Cyfrif banc	888	232
Banc	69	23
Cyfanswm arian a chyfwerthoedd arian	**1,351**	**256**

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL
AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 RHAGFYR 2020

1. Polisïau Cyfrifo

a. Sail paratoi

Paratowyd y cyfrifon (datganiadau ariannol) yn unol â'r Datganiad o Arfer a Argymhellir (SORP): Cyfrifo ac Adrodd gan Elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a gyhoeddwyd ar 16 Gorffennaf 2014 a'r Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a Deddf Elusennau 2011 ac Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig fel y mae'n berthnasol o 1 Ionawr 2015.

Mae'r cyfrifon (datganiadau ariannol) wedi'u paratoi sy'n rhoi darlun 'cywir a theg' ac maent wedi ymadael o Reoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 dim ond i'r graddau y mae eu hangen i ddarparu 'darlun cywir a theg'. Mae'r ymadawiad hwn wedi cynnwys dilyn Cyfrifon ac Adrodd gan Elusennau wrth baratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a gyhoeddwyd ar 16 Gorffennaf 2014 yn hytrach na'r Cyfrifon ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Argymhellir Ymarferwch yn effeithiol o 1 Ebrill 2005 sydd wedi'i dynnu'n ôl ers hynny.

Mae Eisteddfod Genedlaethol Cymru yn bodloni'r diffiniad o endid budd cyhoeddus o dan FRS 102. Mae'r Asedau a rhwymedigaethau yn cael eu cydnabod ar gost hanesyddol neu eu gwerth trafodiad oni nodir yn wahanol yn y nodyn polisi cyfrifyddu(au) perthnasol.

b. Incwm

Cydnabyddir incwm pan fydd gan yr elusen yr hawl i dderbyn yr arian a bod unrhyw amod ynghlwm wrth yr eitem neu eitemau o incwm wedi cael eu bodloni, ac yn debygol y bydd yr incwm yn cael eu derbyn a gall y swm ei fesur yn ddibynadwy.

Mae incwm oddi wrth y llywodraeth a grantiau eraill, boed yn grantiau 'cyfalaf' neu'n grantiau 'refeniw' yn cael ei gydnabod yn y flwyddyn y cynhelir yr Eisteddfod.

Cydnabyddir incwm ewyllys a chymynroddion pan fydd gan yr elusen yr hawl i'r incwm, mae derbyn yr arian yn debygol a gellir mesur y swm yn ddibynadwy.

Lle mae cymynroddion wedi eu hysbysu i'r elusen, neu mae'r elusen yn ymwybodol o'r profiant, a'r meini prawf ar gyfer cydnabod incwm wedi heb gael eu bodloni, yna mae'r gymynrodd yn cael ei thrin fel ased wrth gefn a ddatgelir os yn berthnasol.

c. Llogau a dderbynnir

Mae llog ar gyfrifon cadw yn cael ei gynnwys pan gaiff ei dderbyn a gall y swm ei fesur yn ddibynadwy gan yr elusen; mae hyn fel arfer ar hysbysiad am y llog a delir neu yn daladwy gan y banc.

ch. Cronfeydd

Cronfeydd anghyfyngedig - ar gael i'w defnyddio, yn ôl disgresiwn yr ymddiriedolwyr, i unrhyw un o ddibenion elusennol yr Eisteddfod Genedlaethol.

Mae'r cronfeydd penodol yn cynrychioli incwm anghyfyngedig lle mae'r ymddiriedolwyr yn ôl eu disgresiwn, wedi ei roi o'r neilltu i'w ddefnyddio at ddiben penodol.

Mae'r cronfeydd gwaddol yn cynnwys rhoddion lle mae'r rhoddwr wedi nodi eu bod yn cael eu defnyddio yn unig ar gyfer pwrpas penodol o waith yr elusen neu ar gyfer prosiectau artistig penodol a wneir gan yr elusen.

d. Gwariant a TAW na ellir ei adennill

Mae gwariant yn cael ei gydnabod unwaith mae'r rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol i wneud taliad i drydydd parti, ac yn debygol y bydd setliad yn ofynnol a swm y rhwymedigaeth yn cael ei fesur yn ddibynadwy. Mae'r gwariant wedi'i ddosbarthu o dan y penawdau gweithgarwch canlynol:

- Costau codi arian yn cynnwys costau masnachu masnachol ar gyfer loteri'r Eisteddfod.
- Mae gwariant ar weithgareddau elusennol yn cynnwys costau o berfformiadau, arddangosfeydd a gweithgareddau addysgol eraill a wnaed i hyrwyddo dibenion yr elusen a'u costau cymorth cysylltiedig.
- Mae gwariant arall yn cynrychioli eitemau hynny nad ydynt yn dod i mewn i unrhyw bennawd arall.

dd. Dyrannu costau cefnogi

Costau cynnal yw'r costau hynny sy'n cynorthwyo gwaith yr elusen ond nid ydynt yn uniongyrchol yn ymgymryd â gweithgareddau elusennol. Maent yn cynnwys costau swyddfa, cyllid, personél, cyflogau a llywodraethu sy'n cefnogi gwaith yr elusen. Mae'r costau hyn wedi cael eu dyrannu o dan gweithgareddau elusennol.

e. Prydlesi gweithredol

Prydlesi gweithredol yw offer lle mae'r teitl i'r offer yn parhau gyda'r prydleswr. Mae taliadau rhent yn cael eu cyflwyno i'r Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol ar sail llinell syth dros dymor y brydles.

f. Asedau treftadaeth

Cofnodir asedau treftadaeth yn ôl y gost wreiddiol. Gan fod asedau treftadaeth yr elusen wedi eu cynnal dros gyfnod o gan mlynedd a mwy mae'r gost wreiddiol yn rhy fach i gofnodi yn y Fantolen.

ff. Asedau anniriaethol

Mae'r Eisteddfod yn cyfrifo am ei feddalwedd fel asedau anniriaethol. Cynhwysir asedau anniriaethol ar eu cost hanesyddol. Mae'r asedau yma'n cael eu hamorteiddio drwy randaliadau cyfartal blynyddol droes eu hoes economaidd defnyddiol amcangyfrifedig o bum mlynedd.

g. Asedau parhaol

Polisi'r Eisteddfod yw cofnodi asedau sefydlog ar y gost wreiddiol hyd yma, llai'r dibrisiant a grynhowyd.

ng. Dibrisiant

Mae'r prif gyfraddau, gan ddefnyddio'r dull llinell syth, fel a ganlyn:

Moduron, dodrefn ac offer swyddfa	-	20%
Adeiladau parhaol	-	2%
Adeiladau ac eiddo arall	-	10%
Eiddo i'r Orsedd (Cyffredinol)	-	10%
Eiddo i'r Orsedd (Cylch ur Orsedd symudol)	-	Dim

h. Buddsoddiadau

Dangosir buddsoddiadau yn ôl gwerth y farchnad. Mae hyn yn golygu cadw cofnodion prisio cyfoes, felly pan fydd buddsoddiadau yn cael ei gwerthu nid oed enillion na cholledion mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol. Cydnabuwyd unrhyw enillion neu golled yn eu gwerth yn y Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol.

i. Stoc

Mae stoc yn cael ei gynnwys ar yr isaf o'r gost neu'r gwerth gwireddadwy net.

j. Dyledwyr

Mae dyledwyr masnach a dyledwyr eraill yn cael eu cydnabod ar y swm sy'n ddyledus ar ôl setlo unrhyw ddisgownt masnach a gynigir. Mae rhagdaliadau wedi eu prisio ar y swm a dalwyd ymlaen llaw, net o unrhyw ostyngiadau masnachol sy'n ddyledus.

l. Arian yn y banc ac mewn llaw

Mae arian yn y banc ac arian mewn llaw yn cynnwys arian parod a buddsoddiadau byr rhybudd hylifol iawn gydag aeddfedrwydd byr o dri mis neu lai o'r dyddiad caffael neu agor y cyfrif.

ll. Credydwyr

Mae credydwyr a darpariaethau yn cael eu cydnabod pan fydd gan yr elusen rwymedigaeth bresennol sy'n deillio o ddigwyddiad yn y gorffennol a fydd yn ôl pob tebyg yn arwain at drosglwyddo arian i drydydd parti ac mae'r swm sy'n ddyledus i setlo'r rhwymedigaeth yn cael ei fesur neu amcangyfrif yn ddibynadwy. Fel arfer, mae credydwyr ac unrhyw ddarpariaethau eraill yn cael eu cydnabod fel y swm setliad ar ôl caniatáu ar gyfer unrhyw ostyngiadau dyledus.

m. Tanysgrifiadau am Oes

Trosglwyddir tanysgrifiadau aelodau newydd y Llys, sy'n dymuno ymaelodi am oes, sef £100, i gyfrif Tanysgrifiadau am Oes yn y credydwyr. Rhyddheir un rhan o ddeg pob blwyddyn i'r Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol.

n. Offerynnau ariannol

Dim ond asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol sylfaenol sydd gan yr elusen. Mae offerynnau ariannol sylfaenol yn cael eu cydnabod ar werth trafodiad ac wedyn mesur ar eu gwerth anheddiad.

o. Costau pensiwn

Mae'r Eisteddfod yn gweithredu cynllun pensiwn gyda Chyngor Sir Caerdydd, sy'n statudol cyfrannol lle mae'r budd wedi'i ddiffinio ac sy'n seiliedig ar gyflog terfynol. Gweinyddir gan Gyngor Sir Caerdydd. Cyfrannodd yr elusen 25.5% (2019: 25.5%) o gyflogau pensiynadwy i'r cynllun am y flwyddyn yn diweddu 31 Rhagfyr 2020, sef £0.12m (2019: £0.14m).

Mae'r rhwymedigaeth a gydnabyddir yn y fantolen o ran y cynllun buddion diffiniedig yw'r gwerth presennol y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig ar ddiwedd y dyddiad adrodd llai gwerth teg asedau'r cynllun ar y dyddiad adrodd.

Mae'r rhwymedigaeth buddion diffiniedig yn cael ei gyfrifo gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau. Yn flynyddol mae'r elusen yn defnyddio actiwarïaid annibynnol i gyfrifo'r rhwymedigaeth. Mae'r gwerth presennol yn cael ei gyfrifo drwy ddisgowntio'r taliadau amcangyfrifedig yn y dyfodol gan ddefnyddio arenillion y farchnad ar fondiau corfforaethol o safon uchel sy'n cael eu cadw mewn sterling a thelerau sy'n debyg i gyfnod amcangyfrifedig y taliadau yn y dyfodol ('cyfradd ddisgownt').

Mae gwerth teg asedau'r cynllun yn cael ei fesur gyda'r hierarchaeth gwerth teg FRS102 ac yn unol â pholisi'r elusen ar gyfer asedau a gedwir yn yr un modd. Mae hyn yn cynnwys y defnydd o dechnegau prisio priodol.

Mae enillion a cholledion sy'n deillio o addasiadau profiad a newidiadau mewn tybiaethau actiwaraidd yn cael eu codi neu eu credydu i incwm cynhwysfawr arall. Mae'r symiau hyn ynghyd â'r adenillion ar asedau'r cynllun, llai symiau a gynhwysir yn y llog net, yn cael eu datgelu fel 'ar ōl ailbrisio atebolrwydd net diffiniedig'.

Mae cost y cynllun buddion diffiniedig, a gydnabyddir yn y Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol fel costau gweithwyr, ac eithrio pan maent wedi ei gynnwys yng nghost yr ased, yn cynnwys:

- y cynnydd yn rhwymedigaeth budd pensiwn yn deillio o wasanaeth gweithiwr yn ystod y cyfnod; a
- cost y cyflwyniadau cynllun, newidiadau budd-dal, cwtogiadau ac aneddiadau.

Mae cost llog net wedi ei gyfrifo drwy gymhwyso'r gyfradd ddisgownt i gyfanswm net y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig a gwerth teg asedau'r cynllun. Mae'r gost hon yn cael ei gydnabod yn y Datganiad o'r Gweithgareddau Ariannol fel 'draul cyllid'.

p. Treth

Mae'r Eisteddfod Genedlaethol Cymru yn elusen gofrestredig ac felly, nid yw'n gorfod talu treth gorfforaethol ar ei gweithgareddau elusennol.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2020

2. Rhoddion

	Cronfeydd Anghyfyngedig £ 000	Cronfeydd Penodol £ 000	2020 £ 000	2019 £ 000
Y Cronfeydd Lleol a Chyffredinol	9	172	181	507
Ymddiriedolaeth Edwin Griffiths, UDA	200	-	200	193
Rhoddion trwy ewyllys	45	-	45	373
Rhoddion gan gwmnïau a sefydliadau eraill	30	17	47	18
Cronfeydd Gwobrau	-	-	-	42
Tanysgrifiadau aelodaeth	6	-	6	7
Rhoddion eraill	6	-	6	-
	296	189	**485**	**1,140**

Cronfeydd penodol:

	£	£
Incwm a dderbyniwyd yn y gorffennol ar gyfer yr Eisteddfod gyfredol:		
Eisteddfod Genedlaethol Sir Conwy 2019	-	(240)
Incwm a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn ar gyfer Eisteddfodau'r dyfodol:		
Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion 2022	94	345
Eisteddfod Genedlaethol Llŷn ac Eifionydd 2023	95	1
Symudiad net	189	106

3. Grantiau

Mae incwm oddi wrth y llywodraeth a grantiau eraill, boed yn grantiau 'cyfalaf' neu'n grantiau 'refeniw' yn cael ei gydnabod yn y flwyddyn y cynhelir yr Eisteddfod.

		2020 £ 000	2019 £ 000
Llywodraeth Cymru	Grant Hybu a Hwyluso defnydd y Gymraeg	603	603
Llywodraeth Cymru	Cymorth oherwydd gohirio Eisteddfod 2020	500	-
Llywodraeth Cymru	Cronfa Adferiad Diwylliannol Cymru	150	-
Llywodraeth y DU	Cynllun Cadw Swyddi	91	-
Cyngor Celfyddydau Cymru	Gweithgareddau artistig Eisteddfod AmGen	75	75
Llywodraeth Cymru	Prosiectau arbennig	-	243
Llywodraeth Cymru	Uned Digwyddiadau Mawr (Y Tylwyth)	-	120
Llywodraeth Cymru	Croeso Cymru - Prosiect Agora	-	110
Cyfanswm y grantiau		**1,419**	**1,151**

4. Cymynroddion

Yn ystod 2020, derbyniwyd y cyfansymiau canlynol:

	Cronfeydd Gwaddol £ 000	2020 £ 000	2019 £ 000
Gwobr Goffa Edwin Williams	-	-	218
	-	-	218

5. Gweithgareddau elusennol:

Gŵyl yr Eisteddfod:	Cronfeydd Anghyfyngedig £ 000	Cronfeydd Penodol £ 000	2020 £ 000	2019 £ 000
Incwm o'r Ŵyl	90	44	134	2,028
Incwm o'r Maes	30	71	101	912
Awdurdodau a chynghorau Lleol	351	1	352	345
Cynlluniau nawdd	7	13	20	395
Maes Carafanau	-	222	222	193
Cyfanswm	478	351	**829**	**3,873**

Cronfeydd penodol:

	£	£
Incwm a dderbyniwyd yn y gorffennol ar gyfer yr Eisteddfod gyfredol:		
Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion 2022	-	(3)
Incwm a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn ar gyfer Eisteddfodau'r dyfodol:		
Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion 2022	351	-
Symudiad net	351	(3)

6. Gweithgareddau masnachu

	2020 £ 000	2019 £ 000
Cynllun loteri	**15**	**16**

7. Incwm o fuddsoddiadau

	Cronfeydd Anghyfyngedig £ 000	Cronfeydd Gwaddol £ 000	2020 £ 000	2019 £ 000
Llog y buddsoddiadau	-	15	15	21

8. Gwariant

	Costau Staff £ 000	Costau Uniongyrchol £ 000	Costau Cynnal £ 000	2020 £ 000	2019 £ 000
Gweithgareddau codi arian					
Cynllun loteri	-	11	-	11	12
Ffi broceriaid buddsoddiadau	-	4	-	4	-
Cyfanswm	-	15	-	15	12
Gweithgareddau elusennol					
Gŵyl yr Eisteddfod	653	607	267	1,527	6,096
Cyfanswm	653	622	267	**1,542**	**6,108**

Mae'r gwariant yn cynnwys tâl i'r archwiliwyr am wasanaethau archwilio cyfrifon 2020 o £8,300 (2019: £12,750) a £14,200 (2019 - £4,995) ar gyfer gwasanaethau arbenigol treth ar werth.

9. Costau staff

	2020 £ 000	2019 £ 000
Cyflogau gros	484	550
Cyfraniadau Yswiriant Cenedlaethol y cyflogwr	45	53
Cost pensiwn y cyflogwr	124	135
	653	738

Yn ystod y flwyddyn cyflogwyd, ar gyfartaledd misol, 14 o swyddogion cyflogedig llawn amser (2019 - 17) yn y meysydd canlynol:

	2020	2019
Gweithgareddau'r elusen	12	15
Gweinyddiaeth a rheoli	2	2

Personél Rheoli Allweddol

Y personél rheoli allweddol yr Eisteddfod Genedlaethol yw'r ymddiriedolwyr ynghyd a'r Tim Rheoli sydd yn gweithredu trwy'r Bwrdd Rheoli.

Mae aelodau'r Tim Rheoli yn cynnwys y Prif Weithredwr, Trefnydd a'r Pennaeth Artistig, Pennaeth Gweithredu Cymunedol, Pennaeth Cyfathrebu a'r Pennaeth Cyllid. Cyfanswm y tâl gros a buddion i weithwyr y personél rheoli allweddol oedd £272,250 - 5 aelod. (2019: £274,409 - 5 aelod).

Nifer o gyflogeion yr oedd eu taliadau, yn cynnwys gwerth trethadwy nwyddau mewn da ond heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr, o fewn yr ystodau canlynol:

	2020	2019
£60,000 - £69,000	1	1

Mae pob cyflogeion sydd yn ennill dros £60,000 yn aelod o gynllun pensiwn lle mae'r budd wedi'i ddiffinio.

Ymddiriedolwyr - Ni chafodd yr ymddiriedolwyr unrhyw dâl yn ystod y flwyddyn (2019: Dim) Ni dderbyniwyd unrhyw ymddiriedolwr dâl am wasanaethau proffesiynol a gyflenwyd i'r elusen (2019: £ dim).

Costau teithio i'r ymddiriedolwyr ac aelodau eraill yn ystod 2020 oedd: £ Dim (2019: £6,964).

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2020

10. Eiddo parhaol

Asedau treftadaeth

Gan nad oes cost ar gyfer regalia'r Orsedd (sydd yn cynnwys y Cleddfyf Mawr a'r Corn Hirlas) nid ydym yn cynnwys yr eitemau hyn fel eiddo. Amcangyfrif gwerth ariannol y regalia ar gyfer pwrpas yswiriant yw £222,000 (Mehefin 2016).

Asedau anniriaethol

	Gwefan £ 000	Cyfanswm £ 000
Cost		
1 Ionawr 2019	46	46
Ychwanegiadau	-	-
31 Rhagfyr 2019	46	46
Amorteiddiad		
1 Ionawr 2019	34	34
Cost am y flwyddyn	10	10
31 Rhagfyr 2019	44	44
Gwerth net yr asedau		
31 Rhagfyr 2020	**2**	**2**
31 Rhagfyr 2019	12	12

Asedau parhaol

	Adeiladau Parhaol £ 000	Adeiladau Eraill £ 000	Peiriannau/ Offer Maes £ 000	Dodrefn Llwyfan £ 000	Dodrefn Swyddfa £ 000	Eiddo i'r Orsedd £ 000	Cyfanswm £ 000
Cost							
1 Ionawr 2020	570	142	861	19	160	73	1,825
Ychwanegiadau	-	-	-	-	-	-	-
Gwarediadau	-	(56)	-	-	(1)	(40)	(97)
31 Rhagfyr 2020	570	86	861	19	159	33	1,728
Dibrisiad							
1 Ionawr 2020	254	95	810	19	123	45	1,344
Cost am y flwyddyn	17	8	8	-	13	1	47
Gwarediadau	-	(56)	-	-	(1)	(40)	(97)
31 Rhagfyr 2020	271	47	818	19	135	6	1,294
Gwerth net yr eiddo							
31 Rhagfyr 2020	**299**	**39**	**43**	-	**24**	**27**	**432**
31 Rhagfyr 2019	316	47	51	-	38	28	480

11. Buddsoddiadau

Dewiswyd y buddsoddiadau i gwrdd â gofynion yr Eisteddfod am logau sylweddol, diogelwch cyfalaf, a'r rhwyddineb i droi rhai ohonynt yn arian yn ôl gofynion y llif arian.

Buddsoddiadau Eiddo Parhaol

	Cronfeydd Anghyfyngedig £ 000	Cronfeydd Gwaddol £ 000	Gwerth y Farchnad **2020** Cyfanswm £ 000	Gwerth y Farchnad **2019** Cyfanswm £ 000	Y Gost 2020 £ 000	Llog 2020 £ 000
COIF Cyfrif Cadw *(Charities Official Investment Fund)*	253	119	372	1	372	-
Llog Sefydlog	-	193	193	152	188	3
Cyfranddaliadau	-	539	539	372	494	11
Eiddo	-	26	26	26	27	1
Buddsoddiadau eraill	-	29	29	15	28	1
Arian ar gyfer dibenion buddsoddi	-	22	22	-	22	-
Cyfanswm Buddsoddiadau parhaol	253	928	**1,181**	566	1,130	15
Buddsoddiadau Tymor Byr	888	-	**888**	232	888	-
Cyfanswm Buddsoddiadau	1,141	928	2,069	798	2,018	15

Mae'r arian yng ngyfrif COIF Cadw yn arian hylifol iawn ar gyfer buddsoddi yn y tymor hwy.

Mae'r arian a gynhwysir fel Buddsoddiadau Tymor Byr yn cynrychioli'r arian a dderbyniwyd i'w ddefnyddio ar gyfer yr Eisteddfodau a gynhelir yn y dyfodol agos.

Symudiadau yn y Buddsoddiadau Eiddo Parhaol

	Cyfanswm £ 000
Gwerth y Farchnad - 31 Rhagfyr 2019	566
Gwerthu buddsoddiadau (Gwerth y farchnad)	(100)
Prynu buddsoddiadau newydd (Cost)	302
Trosglwyddiad arian i'r Cyfrif Cadw COIF	371
Trosglwyddiad arian o ddyledwyr ar gyfer dibenion buddsoddi	22
Enillion ar fuddsoddiadau	20
Gwerth y Farchnad - 31 Rhagfyr 2020	**1,181**

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2020

12. Dyledwyr

	2020 £ 000	2019 £ 000
Dyledwyr - Masnachol	126	155
Dyledwyr - Grantiau	309	151
Dyledwyr - Eraill	404	576
Ad-daliad Treth Incwm a TAW	90	388
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	12	19
	941	1,289

13. Credydwyr: Dyledus mewn llai na blwyddyn

	2020 £ 000	2019 £ 000
Credydwyr Masnachol	84	418
Credydwyr eraill	25	28
Croniadau	21	13
Tanysgrifiadau am Oes	11	13
	141	472

14. Dadansoddiad o'r Asedau net

	Cronfeydd Anghyfyngedig £ 000	Cronfeydd Gwaddol £ 000	2020 £ 000	2019 £ 000
Eiddo anniriaethol	2	-	2	12
Eiddo Parhaol	432	-	432	480
Buddsoddiadau	252	928	1,180	566
Asedau cyfredol	1,412	486	1,898	1,544
Credydwyr cyfredol	(141)	-	(141)	(472)
Cynllun pensiwn	(60)	-	(60)	260
	1,897	1,414	3,311	2,390

15. Cytundebau prydles

Dadansoddiad o'r rhent sydd i'w dalu o dan gytundebau prydles am y ceir swyddogol:

	2020 £ 000	2019 £ 000
Y cytundeb yn dod i ben:		
Mewn llai na blwyddyn	6	16
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	-	6
Rhwng dwy a phum mlynedd	-	5
	6	27

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2020

16. Cynllun Pensiwn

Mae'r Eisteddfod yn gweithredu cynllun pensiwn Enillion Ailbrisiedig Gyrfa Cyfartalog (CARE). Gweinyddir y Gronfa gan Adran Bensiynau Cyngor Dinas Caerdydd. Mae'r asedau'r cynllun wedi'u cadw mewn cronfeydd ar wahân.

Mae'r wybodaeth ganlynol yn seiliedig ar werth actiwaraidd llawn y gronfa ar 31 Mawrth 2019 a ddiweddarwyd i 31 Rhagfyr 2020 gan actiwari annibynnol.

	2020	2019	2018
Cyfradd gostyngiad	1.4%	2.0%	2.8%
Chwyddiant Mynegai Pris Defnyddwyr (CPI)	2.1%	2.2%	2.2%
Cyfradd cynnydd mewn tâl pensiynau	2.1%	2.2%	2.2%
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau wedi'u gohirio	2.1%	2.2%	2.2%
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	3.1%	3.2%	3.2%

Ar sail y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd ar gyfer disgwyliadau einioes, disgwylir i bensiynwr sydd yn 65 ar 31 Ragfyr i fyw am:

		2020	2019
Gwrywaidd	Aelod sydd yn 65 ar 31 Ragfyr	22.2	22.1
	Aelod sydd yn 45 ar 31 Ragfyr	23.2	22.7
Benywaidd	Aelod sydd yn 65 ar 31 Ragfyr	24.6	24.5
	Aelod sydd yn 45 ar 31 Ragfyr	26.0	25.6

Cyfradd adennill a ddisgwyliad ar 31/12/2020:

	Canran asedau ar 2020 (%)	Gwerth 2020 (£m)	Canran asedau ar 2019 (%)	Gwerth 2019 (£m)
Buddsoddiadau ecwiti	63.8	4.22	65.7	4.06
Eiddo	7.1	0.47	7.2	0.45
Bondiau'r llywodraeth	11.3	0.75	10.3	0.64
Bondiau corfforaethol	16.5	1.09	15.9	0.98
Arian	1.3	0.09	0.8	0.05
Arall	0.0	0.0	0.1	0.01
Cyfanswm	100	6.19	100	6.19

Sefyllfa y gronfa ar gyfer Eisteddfod Genedlaethol Cymru:

	2020 £m	2019 £m
Canran o'r asedau	6.55	6.19
Amcangyfrif o'r rhwymedigaethau	6.61	5.93
(Rhywedigaeth)/Ased a gydnabyddir ar y fantolen	(0.06)	0.26

Mae'r symiau a gydnabuwyd yn y cyfrif elw a cholled fel y canlynol:

	2020 £m	2019 £m
Cost gwasanaeth presennol	0.20	0.14
Cost gwasanaeth y gorffennol	0.00	0.05
Llog ar rwymedigaethau'r cynllun pensiwn	0.00	(0.01)
Cyfanswm cost gweithredu	0.20	0.18

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2020

Newidiadau i werth presennol oblygiadau'r budd diffiniedig yn ystod y flwyddyn:

	2020	2019	2018
	£m	£m	£m
Oblygiadau agoriadol y budd diffiniedig	5.93	5.21	5.43
Cost gwasanaeth presennol	0.20	0.14	0.15
Llog ar rwymedigaethau'r cynllun pensiwn	0.12	0.14	0.13
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	0.04	0.04	0.04
Cynnydd actiwaraidd ar rwymedigaethau	0.42	0.47	(0.22)
Buddion a dalwyd	(0.10)	(0.12)	(0.32)
Oblygiadau terfynol y budd diffiniedig	6.61	5.93	5.21

Newidiadau i werth farchnad asedau'r cynllun yn ystod y flwyddyn:

	2020	2019	2018
	£m	£m	£m
Gwerth farchnad asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod	6.19	5.43	5.83
Enillion disgwyliedig asedau'r cynllun	0.12	0.15	0.14
Cynnydd actiwaraidd ar asedau	0.18	0.55	(0.40)
Cyfraniadau'r cyflogwr	0.12	0.14	0.14
Cyfraniadau'r cyflogedig	0.04	0.04	0.04
Buddion a dalwyd	(0.10)	(0.12)	(0.32)
Gwerth farchnad asedau'r cynllun ar ddiwedd y cyfnod	6.55	6.19	5.43

Gwir enillion asedau'r cynllun:

	2020	2019	2018
	£m	£m	£m
Enillion disgwyliedig asedau'r cynllun	0.12	0.15	0.14
Cynnydd (Colled) actiwaraidd ar asedau	0.18	0.55	(0.40)
Gwir (colledion)/enillion ar asedau'r cynllun	0.30	0.70	(0.26)

Dadansoddiad hanesyddol gwerthoedd asedau, rhywmedigaethau'r cynllun, cyfanswm y diffyg a phrofiad enillion a cholledion:

	2020	2019	2018	2017	2016
	£m	£m	£m	£m	£m
Gwerth farchnad asedau'r cynllun	6.55	6.19	5.43	5.83	5.26
Rhywmedigaethau'r cynllun	6.61	5.93	5.21	5.43	5.87
Gweddill/(Diffyg) yn y cynllun	(0.06)	0.26	0.22	0.40	(0.61)

Nid yw'r wybodaeth a gynhwysir yn yr atodiadau yn rhan o'r datganiadau ariannol archwiliedig.

ATODIAD A

Eisteddfod Genedlaethol Cymru

CYFARFOD BLYNYDDOL LLYS YR EISTEDDFOD 2020

Cofnodion y Cyfarfod Blynyddol a gynhaliwyd dros y llwyfan digidol *Zoom*, Ddydd Gwener, 7 Awst 2020.

1. Croeso

Croesawodd Llywydd Llys yr Eisteddfod, Ashok Ahir, tua 50 o aelodau'r Llys i'r Cyfarfod Blynyddol. Nododd bod y Llys yn creu hanes trwy gwrdd yn ddigidol am y tro cyntaf. Soniodd am yr heriau a wynebwyd dros y flwyddyn ddiwethaf yn sgil COVID-19, ac na ellid gorbwysleisio cyfnod mor heriol a fu. Llwyddwyd i ail-negodi'r holl gytundebau gyda chontractwyr a diogelu sefyllfa ariannol yr Eisteddfod yn y tymor byr, ond byddai'n rhaid gwneud penderfyniadau anodd pellach yn ystod y flwyddyn nesaf.

Roedd y Bwrdd Rheoli wedi blaenoriaethu cadw brand yr Eisteddfod yn weledol yn ystod y cyfnod clo a chynnal ein diwylliant. Ganwyd Yr Eisteddfod AmGen o ganlyniad i hyn, a chyhoeddwyd bod dros hanner miliwn wedi gwylio'r arlwy dros y dyddiau diwethaf.

2. Cofnodion

Cyflwynwyd Cofnodion Cyfarfod Blynyddol y Llys a gynhaliwyd ar faes Eisteddfod Genedlaethol Conwy ar 9 Awst 2019. **DERBYNIWYD** y cofnodion fel rhai cywir.

3. Materion yn Codi o'r Cofnodion

Ni chodwyd unrhyw faterion o'r cofnodion.

4. Diweddariad gan y Prif Weithredwr

Ymhelaethodd y Prif Weithredwr, Betsan Moses, ar yr heriau dros y misoedd nesaf. Roedd partneriaethau'r Eisteddfod gydag arianwyr a chontractwyr wedi bod yn allweddol o ran gallu parhau i fasnachu. Crëwyd yr Eisteddfod AmGen er mwyn cynnal y brand a chyfrannu at fywyd diwylliannol y genedl. Cadwyd yn driw at ethos a thraddodiadau'r Eisteddfod, ond cyflwynwyd yr arlwy mewn modd newydd gan ddefnyddio technoleg ddigidol. Roedd y staff yn ymwybodol iawn hefyd o'r tlodi digidol sy'n bodoli, ac nad yw pawb yn gyfarwydd â thechnoleg newydd, ac felly cydweithiwyd gyda Radio Cymru ac S4C trwy gydol y cyfnod i sicrhau bod yr arlwy yn hygyrch i bawb. Cynhaliwyd penwythnos Gŵyl AmGen mewn partneriaeth gyda Radio Cymru, ac roedd S4C wedi comisiynu nifer o raglenni i ddathlu amrywiol elfennau o'r Eisteddfod.

Derbyniwyd cymorth ariannol gan Lywodraeth Cymru i ddigolledu'r costau gohirio, a manteisiwyd ar gynllun gwarchod swyddi y Llywodraeth. O ran y dyfodol, roedd y gwaith wedi dechrau o ran ceisio gwireddu Eisteddfod 2021. Yn realistig, digwyddiadau mawr fyddai un o'r elfennau olaf i ddod allan o'r cyfyngiadau oherwydd y modd mae'r feirws yn lledaenu; ond mae'r Eisteddfod yn cydweithio'n agos gyda'r Llywodraeth a digwyddiadau eraill er mwyn rhannu arfer da a sicrhau y gellir gwireddu digwyddiadau mawr yn y dyfodol.

Mynegodd nifer o'r aelodau eu gwerthfawrogiad o waith y Prif Weithredwr a'r staff, a llongyfarchwyd hwy ar safon yr arlwy amgen.

5. Strategaeth 2020-25

Cylchredwyd y Strategaeth ymlaen llaw, ac fe'i cyflwynwyd gan Lywydd y Llys. Nododd bod yr holl ansicrwydd diweddar wedi ei gwneud yn fwy pwysig i lunio strategaeth er mwyn gallu cyflwyno gweledigaeth gadarn i holl randdeiliad ac arianwyr yr Eisteddfod. Ymgynghorwyd yn

helaeth wrth ddatblygu'r Strategaeth, gan gynnwys mewn cyfarfod arbennig o Gyngor yr Eisteddfod, ac roedd yn falch i gyflwyno'r ddogfen gerbron Aelodau'r Llys. Gwahoddwyd sylwadau a chwestiynau, a cymeradwywyd y Strategaeth yn ei chyfanrwydd.

6. Adroddiad Blynyddol 2019 yn cynnwys Cyfrifon y Llys

Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol gan Lywydd y Llys. Nododd ei ddiolchgarwch i Eric Davies, oedd yn dod i ddiwedd ei gyfnod fel Trysorydd, ac a fu'n gwasanaethu'r Eisteddfod ers 1979.

Cyflwynodd y Trysorydd yr Adroddiad Blynyddol. Nododd bod Eisteddfod Sir Conwy wedi bod yn llwyddiannus yn ariannol er gwaethaf yr heriau o ran symud safle'r Maes. Byddai'r Eisteddfod wedi gwneud gweddill oni bai am y problemau tywydd gwael a arweiniodd at orfod gohirio Maes B ddiwedd yr wythnos. Dyma oedd i gyfrif am y diffyg o oddeutu £200K dros wythnos yr ŵyl, ond roedd yr Eisteddfod yn ei chyfanrwydd wedi creu gweddill o £400K, yn bennaf oherwydd rhoddion ewyllys. Derbyniwyd £374K yn ewyllys William Joshua, Treforys, a £218K pellach gan deulu Rennie Middleton Williams, er byddai'n rhaid cadw'r ail rodd mewn cronfa waddol.

Bu'n rhaid gwerthu rhywfaint o fuddsoddiadau'r Eisteddfod yn ystod y flwyddyn oherwydd colledion Llanrwst, ond roedd y rhoddion ewyllys wedi mwy nag adfer y sefyllfa.

Nodwyd hefyd bod gweddill o £40K yn y gronfa bensiwn, a bod y sefyllfa ariannol dros 2019 yn ei chyfanrwydd yn well nag y byddai neb wedi ei ragweld.

Dymunodd Eric bob lwc i'w olynydd, Gwenno Williams, a nododd ei ddiolchgarwch personol i bawb a fu'n gymorth iddo dros y blynyddoedd. Diolchodd yn arbennig i Peter Davies, Pennaeth Cyllid yr Eisteddfod, a nododd y bu'n bleser cydweithio ag ef. Eglurodd ei fod wedi cytuno i gynorthwyo'r Trysorydd newydd i gymryd yr awenau dros y flwyddyn nesaf.

Ac yn olaf, nododd bwysigrwydd rhoddion ewyllys i'r Eisteddfod, ac anogodd holl aelodau'r Llys i wneud cyfraniad i'r Eisteddfod yn eu hewyllysiau.

Diolchwyd i Eric am ei waith diflino dros ddegawdau, ac am helpu'r Elusen i wrthsefyll sawl storm. Diolchwyd hefyd iddo am ei gyfeillgarwch a'i arweiniad ariannol cadarn.

CYMERADWYODD y Cyfarfod Blynyddol yr Adroddiad Blynyddol ynghyd â'r Cyfrifon yn eu cyfanrwydd.

7. Ethol Swyddogion y Llys 2020 - 2021

Eglurodd yr Ysgrifennydd, Llŷr Roberts, y cyflwynir enwau swyddogion y Llys i'w cadarnhau yn flynyddol yng Nghyfarfod Blynyddol y Llys. Y Panel Enwebu sy'n gyfrifol am yr enwebiadau, a chylchredwyd manylion yr holl enwebiadau i'r aelodau cyn y cyfarfod.

Fel y crybwyllwyd, y prif newid eleni oedd bod cyfnod Eric Davies fel Trysorydd yn dod i ben. Cafodd y rôl ei hysbysebu yn gyhoeddus yn unol ag arfer da a chanllawiau'r Comisiwn Elusennol. Derbyniwyd cais gan Gwenno Williams oedd yn Gyfrifydd Siartredig gyda phrofiad helaeth o gynghori cwmnïau a sefydliadau bach a mawr ac o reoli gweithgareddau cyllid o ddydd-i-ddydd. Cyflwynodd Gwenno ei hunan i'r aelodau, a chroesawyd y ffaith bod ganddi ddealltwriaeth dda o'r Eisteddfod yn ogystal â chyllid.

Nid oedd y Panel yn argymell gwneud unrhyw newidiadau eraill o ran y swyddogion, ac felly enwebwyd y canlynol i wasanaethu fel Swyddogion y Llys yn 2020-21:

- Llywydd y Llys a Chadeirydd y Bwrdd Rheoli: Ashok Ahir
- Ysgrifennydd: Llŷr Roberts
- Is-ysgrifennydd: Gwawr Taylor
- Trysorydd: Gwenno Williams
- Cadeirydd y Cyngor: Gethin Thomas
- Is-gadeirydd y Cyngor: Heulwen Jones
- Cyfreithwyr Mygedol: Emyr Lewis, Philip George ac Aled Walters

ETHOLWYD yr holl swyddogion yn ddiwrthwynebiad.

8. Penodi Ymddiriedolwyr

Cylchredwyd manylion yr enwebiadau ymlaen llaw. Adroddodd yr Ysgrifennydd ei bod yn ofynnol i ddau o'r chwe ymddiriedolwr etholedig ymddeol bob blwyddyn, ac mai tro Eric Davies a Dyfrig Roberts oedd hi i ymddeol eleni. Nid oeddynt yn gymwys i'w hail ethol gan iddynt wasanaethu am fwy na thri thymor. Diolchwyd i Dyfrig am flynyddoedd o wasanaeth fel Ymddiriedolwr a Chadeirydd Pwyllgor Technegol yr Eisteddfod.

Eglurwyd bod tymor Trystan Lewis, Cadeirydd Pwyllgor Gwaith Eisteddfod Sir Conwy, hefyd yn dod i ben, ond ei fod yn gymwys i'w ail ethol. Penodwyd Trystan yn Gadeirydd Pwyllgor Diwylliannol yr Eisteddfod ym mis Medi 2019, ac mae Rheolau Sefydlog yr Eisteddfod yn nodi bod rhaid i Gadeirydd y Pwyllgor fod yn Ymddiriedolwr. Enwebwyd Trystan Lewis, felly, i wasanaethu fel Ymddiriedolwr Elusen ac Aelod o Fwrdd Rheoli'r Eisteddfod am ail dymor o 3 blynedd.

Yn ogystal, enwebwyd Gwenno Williams i wasanaethu fel Ymddiriedolwr Elusen ac Aelod o Fwrdd Rheoli'r Eisteddfod am dymor o 3 blynedd yn lle Eric Davies.

Eglurwyd y bydd y Panel Enwebu yn ystyried sut i sicrhau bod gan y Bwrdd Rheoli ddigon o arbenigedd a gwybodaeth dechnegol yn dilyn ymadawiad Dyfrig Roberts yn ystod yr hydref.

CYMERADWYWYD y penodiadau yn ddiwrthwynebiad, a chroesawyd y cydbwysedd da o ran rhywedd y Swyddogion a'r Ymddiriedolwyr yn dilyn y penodiadau.

9. Ethol aelodau i gynrychioli'r Llys ar y Cyngor

Eglurodd yr Ysgrifennydd bod gan Aelodau'r Llys yr hawl i ethol 6 o'u plith i wasanaethu ar y Cyngor yn flynyddol. Cylchredwyd hysbyseb a swydd ddisgrifiad ar gyfer y rôl i holl Aelodau'r Llys ac yn ehangach trwy'r cyfryngau torfol ym mis Mehefin. Dim ond 5 cais a dderbyniwyd, ac felly roedd y canlynol wedi eu hethol yn ddiwrthwynebiad i gynrychioli Aelodau'r Llys ar Gyngor yr Eisteddfod dros y tair blynedd nesaf:

- Eirwen Williams - 2il Dymor
- Gwyn Lewis – 3ydd Tymor
- Trystan Lewis - 3ydd Tymor
- Gethin Thomas – 3ydd Tymor
- Heulwen Jones - 2il Dymor

Nodwyd bod cyfnod gwasanaethu Selwyn Evans a Phyllis Ellis wedi dod i ben, a diolchwyd iddynt am eu cyfraniad i waith yr Eisteddfod dros nifer o flynyddoedd. A nodwyd y bydd y Panel Enwebu yn trafod llefydd gwag ar y Cyngor yn yr hydref, ac y bydd modd cyfethol aelodau ychwanegol pe dymunir i lenwi bylchau o ran cefndir a sgiliau

10. Materion yn codi o gyfarfod blynyddol Gorsedd y Beirdd

Cafwyd diweddariad gan Gofiadur yr Orsedd, Christine James, am gyfarfod blynyddol yr Orsedd a gynhaliwyd y diwrnod blaenorol. Roedd yr Aelodau wedi cadarnhau'r newidiadau canlynol

- i beidio â phenodi Swyddog Cyfraith newydd yn lle'r diweddar Robyn Llŷn, gan fod Cyfansoddiad yr Orsedd yn eistedd dan ymbarél Rheolau Sefydlog yr Eisteddfod; mae dau o gyfreithwyr mygedol yr Eisteddfod yn aelodau o'r Orsedd a gellid troi atynt petai angen
- i estyn tymor yr Archdderwydd, swyddogion ac aelodau'r Bwrdd yn sgil yr orfodaeth i ohirio Eisteddfod Ceredigion
- i ychwanegu'r Bardd Cenedlaethol a Bardd Plant Cymru at y rhai i'w hurddo i'r Wisg Werdd
- i urddo hefyd, oherwydd amgylchiadau eithriadol eleni, enillydd y Stôl Barddoniaeth a Dysgwr yr Ŵyl AmGen (mae enillydd y Stôl Rhyddiaith eisoes yn aelod o'r Orsedd).

Yn ogystal, amlinellodd y Cofiadur weledigaeth yr Archdderwydd o ddatblygu dolenni rhwng Cymru a gwledydd eraill trwy gydweithrediad rhwng yr Orsedd a'r Eisteddfod. Awgrymir mabwysiadu un wlad yn flynyddol gan ddechrau, o bosibl, gyda'r Eidal yn Eisteddfod Ceredigion. Bydd y syniad yn cael ei wyntyllu ymhellach yng nghyfarfod nesaf Bwrdd yr Orsedd cyn ei gyflwyno'n fwy ffurfiol i ystyriaeth yr Eisteddfod.

Derbyniwyd yr adroddiad.

11. Unrhyw Fater Arall

Ni chodwyd unrhyw faterion.

12. Diolchiadau

Diolchwyd i bawb am ymuno. Nododd y Llywydd ei obaith y byddai modd cyfarfod wyneb yn wyneb yn Nhregaron y flwyddyn nesaf, ac anogodd bawb i gadw'n iach a diogel dros y misoedd nesaf.

Llŷr Roberts (Ysgrifennydd)

Awst 2020

ATODIAD B

Eisteddfod Genedlaethol Cymru

SWYDDOGION Y LLYS A'R CYNGOR 2020

Cymrodyr	Aled Lloyd Davies R. Alun Evans Geraint R Jones John Gwilym Jones Garry Nicholas D Hugh Thomas
Llywydd	Ashok Ahir
Is-lywyddion	Myrddin ap Dafydd (Archdderwydd) Elin Jones (Cadeirydd Eisteddfod Ceredigion 2022) Michael Strain (Cadeirydd Eisteddfod 2023)
Cadeirydd y Cyngor	Gethin Thomas
Is-gadeirydd y Cyngor	Heulwen Jones
Trysorydd	Gwenno Williams
Cyfreithwyr Mygedol	Emyr Lewis, Philip George, Aled Walters
Ysgrifennydd	Llŷr Roberts
Is-Ysgrifennydd	Gwawr Taylor
Archdderwydd	Myrddin ap Dafydd
Cofiadur yr Orsedd	Christine James

Staff:

Prif Weithredwr	Betsan Moses
Trefnydd a Phennaeth Artistig	Elen Huws Elis
Pennaeth Cyfathrebu	Gwenllïan Carr
Pennaeth Cyllid	Peter Rhys Davies
Dirprwy Bennaeth Artistig	Sioned Edwards
Swyddog Cystadlaethau	Lois Jones
Swyddog Technegol	Tony Thomas